AY IŞIĞI SOKAĞI

Stefan Zweig

Almanca aslından çeviren:
Çağlar Tanyeri

KORİDOR

"Her bir pencere camının ardında her daim yazgının beklediğini, her bir kapının bir yaşantıya açıldığını hissettim."

Stefan Zweig

AY IŞIĞI SOKAĞI

Stefan Zweig

KORİDOR

KORİDOR YAYINCILIK – 431

ISBN: 978-605-7572-59-2

YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 49242 MATBAA SERTİFİKA NO: 51888

© Tüm hakları saklıdır.
Yayıncının izni olmaksızın çoğaltılamaz, kaynak göstererek alıntı yapılabilir.

•

Ay Işığı Sokağı & Alacakaranlıkta Bir Hikâye
Stefan Zweig

Özgün Adı: **Die Mondscheingasse & Geschichte in der Dämmerung**

•

✧ *Almanca aslından çeviren:* Çağlar Tanyeri
✧ *Editör*: Necdet Neydim
✧ *Kapak tasarımı ve dizgi*: Tuğçe Ekmekçi

•

Baskı: Ekosan Matbaacılık *Cilt:* Buluş Cilt, İstanbul
Yeni baskı: Koridor Yayıncılık, İstanbul, 2024

Koridor Yayıncılık
Ömerli Mah. Harman Tepe Cad. No: 17 Kat: 4 Arnavutköy / İstanbul
Tel: 0212 – 544 41 41 / Faks: 0212 – 544 66 70
info@koridoryayincilik.com.tr www.koridoryayincilik.com.tr

AY IŞIĞI SOKAĞI

Stefan Zweig

Almanca aslından çeviren: Çağlar Tanyeri

STEFAN ZWEIG, 28 Kasım 1881'de Avusturya, Viyana'da varlıklı bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Çok yoğun bir sanat ve edebiyat eğitimi aldı. Viyana ve Berlin üniversitelerinde felsefe öğrenimi gören ve İngilizce, Latince, Yunanca, Fransızca konuşabilen Zweig, henüz lise çağlarında şiir yazmaya başladı. Psikolojiye ve Freud'un öğretilerine olan ilgisi, karakter tahlillerinde ustalaşmasını sağladı. Farklı kıtalarda birçok ülkede yaşadı ve buralarda edindiği birikimlerini pek çok eserine yansıttı. 1920 ve 1930'lu yıllarda özellikle ABD, Güney Amerika ve Avrupa'da dünyanın en ünlü yazarları arasında yer alan Zweig, çok sayıda deneme, öykü, uzun öykü ve romanın yanı sıra büyük bir ustalıkla kaleme aldığı biyografileriyle de ünlüdür. 1942 yılında Avrupa'nın içine düştüğü duruma ve 2. Dünya Savaşı'nın yarattığı acılara dayanamayarak karısıyla intihar etti.

Çevirmen Hakkında

Çağlar Tanyeri, 1960 yılında İstanbul'da doğdu. Avusturya Lisesi'ni ve İstanbul Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. 1986-2010 yılları arasında İstanbul Üniversitesi ve Okan Üniversitesi'nde edebiyat, kültür, edebiyat çevirisi ve eleştirisi dersleri verdi. 1989'da edebiyatbilim alanında yüksek lisans, 2003'te çeviribilim alanında doktora çalışmasını tamamladı. 1986 yılından bu yana, Herta Müller, Christoph Ransmayr, Norbert Gstrein, Peter Weiss, Dieter Forte, Rolf Lappert, Wilhelm Genazino, Franz Kafka gibi yazarlardan yaptığı çevirilerle edebiyat alanında çeviri çalışmalarını sürdürüyor.

Editör Hakkında

Prof. Dr. Necdet Neydim, 1955'te İzmir'in Ödemiş ilçesinde doğdu. İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu Almanca Bölümü'nden mezun oldu. Halen İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Çeviribilim Bölümü Almanca Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı'nda doçent olarak çalışıyor. Bertolt Brecht, Peter Härtling, Günter Grass, Erich Kästner, Janosch gibi yazarların yapıtlarını dilimize kazandıran Neydim, şiir ve öykü çevirilerinin yanı sıra çocuk edebiyatı üzerine kuramsal çalışmalar yapıyor. Çocuk ve İlkgençlik Kültürü ve Edebiyatı Araştırmacıları Derneği'nin (ÇİKEDAD) ve Çocuk Araştırmaları Merkezi'nin (ÇAM) kurucu başkanı, Çocuk Hakları Koalisyonu ve Çocuk İhmal ve İstismarını Önleme Platformu'nun kurucu üyesi olan Neydim, eşi ve kızıyla birlikte İstanbul'da yaşıyor.

Ay Işığı Sokağı
9

Alacakaranlıkta Bir Hikâye
35

Ay Işığı Sokağı

Gemi, fırtına yüzünden gecikince küçük Fransız liman kentine ancak akşamın geç saatlerinde demir atabilmiş, Almanya'ya gidecek olan gece treni kaçmıştı. Yabancı bir yerde hiç planlanmamış bir gün ve banliyödeki bir eğlence lokalinde melankolik kadın müziğinden veya tamamen gelişigüzel yol arkadaşlarıyla tekdüze bir konuşmadan başka cazibesi olmayan bir akşam kalmıştı geriye böylece. Otelin küçük yemek salonundaki hava çekilir gibi değildi; yağdan yapış yapış ve dumandan ötürü boğuktu ve denizin temiz soluğu hâlâ dudaklarımda tuzlu-serin kaldığı için salonun bulanık kirliliğini iki kat daha fazla hissediyordum. Böylece dışarı çıktım, aydınlık, geniş cadde boyunca gelişigüzel yürüyerek bir bandonun müzik çaldığı bir meydana vardım ve gezintiye çıkmış olanların akın akın gelen vurdumduymaz dalgasının ortasında yola devam ettim. Bu taşra süslülüğü içindeki kayıtsız insan seline ister istemez kapılmış olmak önce iyi geldi ama bir süre sonra buna, yabancı insanların bu dalgalanmasına ve bölük pörçük kahkahalarına, şaşkınlık, yabancılık veya sırıtkanlıkla bana hücum eden bu gözlere, fark etmeden beni ileri iten bu dokunuşlara, binlerce küçük kaynaktan fışkıran bu ışığa ve adımların dur durak bilmeyen eşe-

lenmesine katlanamaz hale geldim. Deniz yolculuğu sarsıntılı geçmişti ve kanımda hâlâ sallantılı, hafif esrik bir duygu mayalanıyordu: Ayaklarımın altındaki zemin hâlâ kaymaya ve beşik gibi sallanmaya devam ediyor gibiydi, yer sanki soluk alıp verircesine hareket ediyor ve cadde adeta göğe doğru çalkanıyordu. Bu gürültülü keşmekeş bir anda başımı döndürmüştü ve ben kendimi kurtarmak için adına bile bakmadan bir yan caddeye ve oradan da bu anlamsız patırtının yavaş yavaş azaldığı daha küçük bir caddeye saptım ve tıpkı damarlar gibi dallanıp budaklanan, meydandan uzaklaştıkça karanlıklaşan bu labirent gibi sokaklarda amaçsızca yürümeye devam ettim. Elektrikli büyük ark lambaları, geniş bulvarın bu ayları artık burada ışık saçmıyordu ve bu kıt ışıklandırmanın ötesinde nihayet yıldızlar ve kapkara gökyüzü görünmeye başlamıştı.

Limana yakın olmalıydım, gemiciler mahallesinde; bayat balık kokusundan anlamıştım bunu, yosunların ve çürümüşlüğün tatlımsı rayihasından, tıpkı kıyıya çarpan dalgaların karaya sürüklediği algler gibi; çürümüş kokulardan ve havalandırılmamış küçük odaların kendine özgü buğusundan, ta ki büyük fırtına gelip onlara hava aldırana kadar bu köşeye bütün küfü ve rutubetiyle çökmüş bu buğudan hissediyordum bunu. Müphem karanlık bana iyi gelmişti, bir de bu beklenmedik yalnızlık; adımlarımı yavaşlattım, artık her bir sokağa tek tek bakıyordum. Her biri komşusundan farklıydı, kimi barışçı ve uysal, kimi hovarda, ama hepsi karanlık ve kimsenin

saklı kaynağını tahmin edemeyeceği bir görünmezlikten, sokak kemerlerinin bağrından esrarengiz bir biçimde fışkıran insan seslerinin, müziğin boğuk gürültüsüyle dolu. Zira hepsi içe dönüktü ve sadece kırmızı veya sarı bir ışıkla göz kırpıyordu. Yabancı kentlerdeki bu sokakları, tüm tutkuların bu kirli pazarını, türlü türlü kösnül hayallerini bir saat içinde gerçekleştirmek üzere yabancı ve tehlikeli denizlerde geçirdikleri yalnız gecelerden buraya bir geceliğine dönen gemicilere yönelik bu saklı ayartma yığınını severim. Büyük kentin çukur bir bölgesinde bir yerlere saklanmak zorundadır onlar, pırıl pırıl camları ve seçkin insanlarıyla aydınlık evlerin bin bir maskeyle gizlediklerini sırnaşık bir pervasızlıkla söyleyen bu küçük ara sokaklar. Buradaki küçük odalardan cezbedici bir müzik sesi gelir, sinematograflar göz kamaştırıcı afişlerle umulmadık debdebeler vadeder, küçük dörtgen ışıklar büyük kapıların altına sinip aşina bir selamla son derece belirgin bir davetkârlık içinde göz kırpar, açık bir kapı aralığından yaldızlı payetlerin altındaki çıplak et hafif bir ışık saçar. Kafelerden sarhoşların ahenksiz sesleri ve kumarbazların dalaş patırtıları gelir. Gemiciler burada rastlaştıklarında sırıtırlar, donuk ve ifadesiz bakışları türlü türlü vaatler karşısında parlar, zira burada her şey vardır, kadınlar ve kumar, içki ve gösteri, macera, kirlisinden ve büyüğünden. Gelgelelim bütün bunlar ürkek ama yine de sırrını ele veren bir kısıklıkta, indirilmiş riyakâr kepenklerin ardındadır, her şey sadece içeridedir ve görünürdeki

bu kapalılık hem gizliliğin hem de erişilebilirliğin çifte ayartması sayesinde uyarıcıdır. Bu caddeler Hamburg'da da, Kolombo'da da, Havana'da da aynıdır, tıpkı lüksün büyük bulvarlarının orada burada aynı olması gibi, zira yaşamın yukarısı ve aşağısı aynı formdadır. Düzenlenmemiş kösnül bir dünyanın son fantastik kalıntıları, güdülerin dizginlenmeden vahşice boşaldığı yerler, tutkular ve çalılıklardan müteşekkil karanlık bir orman ve orta sınıf medeniyetinden yoksun, ifşa ettikleriyle heyecan verici ve sakladıklarıyla baştan çıkarıcı bu caddeler güdüsel hayvanatla doludur. İnsan onların sakladıklarının sadece hayalini kurabilir.

İçinde kendimi bir anda tutsak hissettiğim bu sokak da böyleydi işte. Arkalarından sürüklenen palalarıyla inişli çıkışlı parke kaldırımda şıngırdayan birkaç zırhlı süvarinin gelişigüzel peşine takıldım. Bir bardan kadınlar onlara laf attı, onlar da gülüp kadınlara kaba saba şakalarla seslendiler, aralarından birisi pencereyi tıklattı, sonra bir yerlerde bir ses bir küfür savurdu, adamlar yollarına devam etti, kahkahalar uzaklaştı ve bir süre sonra onları duymaz oldum. Sokak yeniden sessizliğe bürünmüştü, donuk ayın sisli parlaklığında birkaç pencerenin ışığı belli belirsiz yanıp sönüyordu. Durdum ve ardında gizem, kösnü ve tehlike vızıldadığı için bana tuhaf gelen bu sessizliği soluyarak içime çektim. Bu suskunluğun bir yalan olduğunu ve bu sokağın bulanık pusu altında dünyanın çürümüşlüğüne ait bir şeyin parıldadığını açık seçik du-

yumsuyordum. Ama yine de öylece durmaya, olduğum yerde kalmaya devam ettim ve boşluğa kulak kabarttım. Kenti artık hissetmiyordum, ne sokağı ve adını ne de kendi adımı, sadece burada yabancı olduğumu, muhteşem bir kopuklukla bir bilinmezin içinde öylece dikildiğimi, içimde hiçbir niyet, hiçbir mesaj ve hiçbir bağ olmadığını, ama yine de çevremdeki bütün bu karanlık hayatı damarlarımda akan kan kadar doludizgin hissettiğimi algıladım. Burada bana uygun hiçbir şey olmadığı ama yine de her şeyin benim bir parçam olduğu duygusu vardı içimde, dahil olmamanın ve ilgisizliğin beraberinde getirdiği bu son derece derin ve hakiki yaşantının yol açtığı, kendi özümün canlı kaynaklarına ait ve bilinmezlik içinde her zaman bir haz gibi içimi saran büyük bahtiyarlık duygusu. İşte bu yalnız sokakta adeta umutla olması gereken bir şeye, beni kulak kesilmişliğin uyurgezer duygusundan çekip çıkararak boşluğa itecek bir şeye kulak kabartmışken ansızın uzaktan veya bir duvardan gelen boğuk bir ses, bir yerden son derece fersiz bir biçimde bana ulaşan Almanca bir şarkı, 'Freischütz' operasında bön bir dansın eşlik ettiği o şarkıyı duydum: "Güzel, yeşil bakire çelengi". Bir kadın söylüyordu onu, berbat söylüyordu ama yine de Almanca bir ezgiydi, dünyanın yabancı bir köşesinde Almanca ve bu nedenle özel bir anlamda da kardeşçe. Sesin nereden geldiği belirsizdi, ama ben onu bir selamlama gibi hissettim, haftalardır memleketle ilgili duyduğum ilk sözcük. Kim, diye sordum kendime, burada benim dilimi konuşur

ki, içindeki bir hatıra kimi bu dolambaçlı sefil sokakta bu acınası şarkıyı yeniden yüreğinden çekip çıkarmaya sürükler ki? El yordamıyla sesi takip etmeye başladım, her biri kapalı kepenkleriyle yarı uykuda olan ama bir ışık ve bazen de bir el sallayışla kendini ele veren evleri bir bir yokluyordum. Duvarlarında göz alıcı başlıklar vardı, bağıran afişler; gizli bir bar ale bira, viski ve bira vadediyordu, ne var ki her şey kapalıydı, reddedici ama yine de davetkâr. Ve bu arada – uzaktan birkaç ayak sesi geldi – yine aynı ses, nakaratı şimdi daha berrak şakıyor ve giderek yaklaşıyordu: Evin hangisi olduğunu çıkarmıştım işte. Bir an duraksadım, sonra beyaz perdelerin sıkı sıkıya örttüğü iç kapıya yöneldim. Tam kararlı bir biçimde biraz eğildiğim esnada antrenin gölgesinde bir anda bir canlılık peyda oldu, anlaşılan cama yapışıp orada pusuda bekleyen birisi korkudan sıçramıştı, tepesindeki fenerin kırmızı ışığını yansıtan ama yine de dehşete düşmüş olmaktan dolayı solgun görünen çehresi ve fal taşı gibi açılmış gözleriyle bir adam dik dik bana bakıyordu, özür diler gibi bir şeyler mırıldanıp sokağın alacakaranlığında gözden kayboldu. Garip bir selamlamaydı bu. Arkasından bakakaldım. Sokakta kaybolan gölgesinde hâlâ ondan kalan bir şeyler kımıldanıyor gibiydi, ama belli belirsiz. İçeriden hâlâ o ses geliyordu, hatta artık daha da berraktı. Beni cezbetmişti. Kapı tokmağını çevirdim ve hızla içeriye girdim. Şarkının son sözcüğü bıçak gibi kesildi. Bense korku içinde önümde bir boşluk duyumsadım, sanki bir şeyi pa-

ramparça etmişim gibi sessizliğin düşmanlığını. Neredeyse boş olan odada bakışlarım ancak yavaş yavaş yolunu buldu, içeride bir bar ve bir masa vardı, anlaşılan her şey büsbütün kapanmamış kapıların, lambaların yaydığı soluk ışığın ve geniş yatakların hemencecik ele verdiği üzere arkadaki diğer odalara geçmek için hazırlanmıştı. Ön tarafta masaya dirseklerini dayamış bir kız oturuyordu, makyajlı ve yorgundu;, arkadaki barda da kirli gri, iri yarı ev sahibesi, yanında eli yüzü düzgün bir genç kız vardı. Selamım mekâna sert bir tonda düştü, can sıkıntısı içindeki bir yankı çok sonra geri geldi. Öylece boşluğa adım atmış olmaktan dolayı tedirgindim, böylesine gergin, sıkıcı bir suskunluğa; aslında oradan hemen çıkıp gitmek işime gelirdi, ne var ki mahcubiyetim bir bahane bulamıyordu, böylece durumu kabullenip öndeki masaya oturdum. O anda görevini hatırlayan kız bana ne içmek istediğimi sordu ve ben onun sert Fransızcasından bir Alman olduğunu hemen anladım. Bir bira söyledim, kız gitti ve sonra kayıtsızlığını, gözkapaklarının altında sönmeye yüz tutmuş ışıklar gibi yarım yamalak bakışlarına göre daha fazla ele veren miskin yürüyüşüyle geri geldi. Bu tip yerlerde alışılageldiği üzere tamamen mekanik bir edayla benimkinin yanına kendisi için de bir kadeh koydu. İçkisiyle bana eşlik ederken bakışları beni boş boş yalayıp geçiyordu: Böylece onu inceleme fırsatı buldum. Yüzü aslında güzel, hatları muntazamdı, ne var ki içsel bir donukluk onun yüzünü maskeleştirip sıradanlaştırmıştı sanki, her

şey miskin miskin aşağıya düşüyordu, gözkapakları ağır, saçları gevşekti; artık direnmekten vazgeçmiş, kötü makyaj yüzünden leke leke olmuş yanakları geniş bir kıvrımla ağzına doğru sarkıyordu. Giysisi de eğreti duruyordu üstünde, sesi dağlanmış gibiydi, tütün ve bira yüzünden boğuktu. Bütün bunlar onun yorgun ve adeta hissiz bir şekilde sadece alışkanlık yüzünden yaşamaya devam eden bir insan olduğunu duyumsatmıştı bana. Çekingenlik ve korku içinde ortaya bir soru attığımda yüzüme bakmadan cevap veriyordu, neredeyse hiç kıpırdatmadığı dudaklarıyla kayıtsız ve donuktu. Hiç de hoş karşılanmış gibi hissetmiyordum kendimi. Ev sahibesi arka tarafta esniyor, öbür genç kız bir köşede oturmuş bize bakıyordu, ona seslenmemi bekler gibi bir hali vardı. Çekip gitmek işime gelirdi, gelgelelim üstümde bir ağırlık vardı, bu koyu, için için yanan havada oturup kalmıştım, tıpkı sendeleyen gemiciler gibi, merak ve dehşetin büyüsüne kapılmıştım; zira bu kayıtsızlık her nasılsa tahrik ediciydi.

Tam o esnada birden yanı başımda tiz bir kahkaha duyunca ödüm patlayarak yerimden fırladım. Aynı anda alev de dalgalanmıştı, yarattığı hava akımına bakılırsa birisi arkamdaki kapıyı açmış olmalıydı. "Yine mi sen geldin?" dedi yanımdaki ses alaycı bir edayla ve Almanca olarak. "Yine mi evin etrafında sürünerek dolanıyorsun, seni pinti? E gel bakalım içeri, sana bir şey yapacak değilim."

Döndüm; önce sanki vücudundan ateş saçıyormuş gibi tiz bir sesle bu selamı haykıran kıza, sonra da kapıya. Ve

kapı henüz tam olarak açılmamışken bu titrek cüsseyi tanıdım, daha önce adeta kapıya yapışmış olan bu insanın boynu bükük bakışını tanıdım. Şapkasını gözü korkmuş bir edayla bir dilenci gibi elinde tutuyor ve tiz selamın, ağır cüssesini ansızın kramp girmişçesine sarsmış gibi görünen ve arkadan, bar masasındaki ev sahibesinin alelacele fısıltılarının eşlik ettiği kahkahanın karşısında titriyordu.

"Oraya otur, Françoise'nın yanına," diye buyurdu ayaklarını sürüyerek korkak bir adım atan zavallıya. "Gördüğün gibi, yanımda bir beyefendi var."

Bu sözleri Almanca olarak haykırmıştı ona. Meyhaneci ve yanındaki kız tek kelime anlamadıkları halde yüksek sesle gülüyorlardı, ama konuğu tanımış gibiydiler.

"Ona şampanya ver Françoise, pahalı olanından, bir şişe," diye seslendi gülerek öte tarafa, sonra yeniden alaycı bir edayla adama döndü: "Yoksa sana çok mu pahalı gelir, seni sefil hasis. Biliyorum, gözünü dikip beni bedavaya seyretmek istiyorsun, her şeyi bedavaya istiyorsun."

Uzun cüsse bu kötücül kahkahanın karşısında adeta eriyip bitmişti, kamburu eğri büğrü havaya kalkmıştı, bir köpekmişçesine yerde sürünmek ister gibi bir surat ifadesi vardı ve şişeye uzandığında eli titriyordu, şarabı bardağa koyarken oraya buraya sıçrattı. Sürekli kızın yüzüne bakmak isteyen bakışları bir türlü yerden ayrılamıyor ve orada daireler çizerek fayansları yokluyordu. Ve ben bu

cılız yüzü lambanın altında ilk kez açık seçik gördüm, yıpranmış ve solgundu, kemikli kafatasının üstündeki saçları nemli ve seyrek, eklemleri gevşek ve kırılmış gibiydi, güçten yoksun ama yine de kızgın ve tehditkâr bir perişanlık. İçindeki her şey eğri büğrü, darmaduman ve ezikti ve bir kez yerden kaldırdığı, sonra korkuyla tekrar indirdiği bakışları kötücül bir ışıkla kesişti.

"Ona aldırmayın," diye Fransızca buyuran kız, beni sarsmak istiyormuş gibi kaba bir biçimde kolumu tuttu. "Onunla aramdaki eski bir mesele bu, bugün ortaya çıkmış bir şey değil." Ve sonra adeta ısırmaya hazır pırıl pırıl dişleriyle adamın bulunduğu yere doğru bağırdı: "Dinle bakalım, dinle, seni yaşlı vaşak. Söylediklerimi duymak istiyorsun. Seninle gelmektense denize atlarım daha iyi, dedim."

Meyhaneci ve öbür kız yeniden güldüler, ahmakça ve ağızları kulaklarına varana kadar. Bu, onlar için alışılmış bir eğlence olsa gerekti, gündelik bir şaka. Oysa şu öbür kızın sahte bir sevecenlikle birdenbire adamı çekip bağrına basmasını ve türlü sırnaşıklıkla mıncıklayarak sıkıştırmasını, onun da kıza direnmeye cesaret edemeden titremesini görmek benim için tekinsizdi ve adamın bu sersemletici sallanma içinde korku dolu, mahcup, çaresiz ve yaltakçı bakışıyla göz göze gelmek beni ürkütmüştü. Ayrıca miskinliğinden aniden uyanmış olan ve elleri titreyecek kadar öfkeden yanıp tutuşan yanımdaki kadın da beni dehşete düşürüyordu. Masanın üzerine biraz para

fırlattım ve oradan çıkıp gitmek istedim ama o, parayı almadı.

"Seni rahatsız ediyorsa atayım onu, o köpeği dışarı. İtaat etmek zorunda. Bir bardak daha iç benimle. Gel!"

Ani ve ölçüsüz bir sevecenlikle bana sokuldu, ötekine eziyet etmek için rol yaptığını hemen anlamıştım. Yaptığı her harekette hemen yan gözle öte tarafa bakıyordu ve kızın bana yaptığı her jestte adamın sanki organlarına kızgın demir değiyormuş gibi kıvranmaya başladığını görmek benim için çok nahoştu. Dikkatim kızda değildi, gözümü dikmiş sadece adama bakıyordum ve onun içinde kızgınlık, öfke, kıskançlık ve hırs gibi bir şeyin büyümesi, gelgelelim kız yalnızca başını şöyle bir çevirdiğinde bile hemen boyun eğip sinmesi tüylerimi ürpertiyordu. Kız bana iyiden iyiye sokulmuştu, bu oyunun verdiği kötücül hazdan titreyen bedenini hissediyordum ve kötü pudra kokan parlak suratı, gevrek etinin buğusu beni dehşete düşürüyordu. Yüzümü ondan sakınmak için sigaraya uzandım ve daha bakışlarım masada kibrit ararken kız atılarak "Ateş getir buraya!" diye buyurdu.

Adamın kendisinden çok bana hizmet etmesini buyuran bu uygunsuz istekten ürkmüştüm ve hemen kibriti kendim bulmak için davrandım. Gelgelelim kızın sözleri onun üstünde bir kırbaç etkisi yaratmış olmalıydı ki, yamuk adımlarıyla sendeleyerek bize doğru geldi ve masaya bir dokunsa alev alıp yanabilirmiş gibi çakmağını hemen masanın üstüne bıraktı. Bir saniyeliğine gözlerimiz

buluştu: Sonsuz bir utanç vardı bakışında ve gıcırdayan bir öfke. Ve bu köleleşmiş bakış içimdeki erkeğe, erkek kardeşe dokundu. Kadının yol açtığı aşağılanmayı ben de hissettim ve adamla birlikte utandım.

"Çok teşekkür ederim," dedim Almanca – kız yerinden sıçradı – "zahmet etmeseydiniz." Sonra ona elimi uzattım. Bir duraksama, uzun bir duraksama, sonra nemli, kemikli parmakları hissettim ve birden kramp girmiş gibi teşekkürün ani baskısını. Gözleri bir anlığına benimkilere baktığında ışıldadı, sonra tekrar gevşek gözkapaklarının altına sindiler.

İşte tam o sırada kızın dağlayıcı sesi ve bu işkence karşısında duyduğum tiksinti kapladı içimi. Bu buram buram tüten batakhanenin, bu sevimsiz fahişenin, bu ebleh adamın, bu bira, duman ve kötü parfüm kokusunun benimle ne ilgisi vardı ki? Açık havaya çıkma ihtiyacı duydum. Parayı kızın önüne ittim, ayağa kalktım ve kız bana yaltaklanarak yaklaşırken hızla oradan uzaklaştım. Bir insanı aşağılayan bu oyuna katılmak beni tiksindirmişti ve kendimi korumakta gösterdiğim kararlılıkla, kızı hiç de çekici bulmadığımı açıkça hissettirmiştim. Kızın öfkeden kanı kaynıyordu şimdi, ağzının çevresinde sinsi bir çizgi oluşmuştu, yine de çenesini tutmayı başardı ve nefretini açıkça belli eden bir hamleyle adama döndü, ama başına gelebilecek en berbat şey için bile tetikte bekleyen adam kızın tehditkârlığıyla kamçılanmış gibi alelacele elini cebine götürdü ve titreyen parmaklarıyla bir para kesesi

çıkardı. Görünen o ki, onunla baş başa kalmaktan korkuyordu ve telaştan kesenin düğümünü bir türlü çözemiyordu – bir keseydi bu, örgülü ve boncuklu, köylülerin ve küçük insanların taşıdığı cinsten. Bir el maharetiyle şıngırdayan ceplerinden para çıkarıp masanın üstüne fırlatan gemicilerin tersine, parayı çabucak çıkarmaya alışık olmadığı hemen fark ediliyordu; anlaşılan dikkatlice saymaya ve metal paraları parmaklarının arasında tartmaya alışkın biriydi. "Nasıl da titriyor o sevgili tatlı fenikleri için! Çok mu yavaş gidiyor? Bekle!" dedi kız alaycı bir edayla ve bir adım yaklaştı. Adam korkuyla geri gitti ve kız omuzlarını kaldırarak bakışlarında tarifsiz bir tiksintiyle "Senden hiçbir şey almam, parana tüküreyim. Biliyorum, sayılıdır onlar, senin o iyi feniklerin, aman dünyaya fazla gitmesin sakın. Ama önce," dedi – ve parmağıyla birdenbire onun göğsüne vurdu – "kimse çalamasın diye şu iliştirip diktiğin kâğıt parçası!" dedi. Ve gerçekten de nasıl bir kalp hastası kramp girdiğinde elini aniden göğsüne atarsa, adamın solgun ve titrek eli de ceketinin belli bir yerine öyle uzandı, parmakları istemsiz bir hareketle gizli yuvayı yokladı ve sonra rahatlayarak aşağı düştü. "Seni cimri!" diye tükürdü kız. Gelgelelim tam o esnada bu işkence gören adamın yüzünü al bastı, para kesesini bir hamlede öbür kıza fırlattı, kız önce korkuyla bir çığlık, sonra tiz bir kahkaha attı, adam onun yanından geçip bir yangından kaçar gibi kendini kapıdan dışarı attı.

Kız bir an daha olduğu yerde, kötücül öfkesi içinde par-

lak kıvılcımlar saçarak dimdik kaldı. Sonra gözkapakları yine gevşeyerek miskince aşağıya düştü, dermansızlık bedenini gerilimden çekip çıkartarak eğdi. Bir dakika içinde yaşlanmış ve yorgun düşmüş gibiydi. Bana baktığında, bakışlarını bir şey kaybetmiş gibi bir tür güvensizlik buğulandırmıştı. Ayılan bir sarhoş gibi bir kepazelik duygusu içinde olduğu yerde dikiliyordu öylece. "Dışarıda parası için sızlanıp duracak, belki de polise gidip onu bizim çaldığımızı söyler. Yarın da yine kapıda biter. Ama bana sahip olamayacak. Herkes olabilir, sadece o olamaz."

Bara doğru gitti, paraları fırlattı ve bir bardak kanyağı bir dikişte içti. Gözlerinde yine o kötücül ışık yanıp sönüyordu, ne var ki öfke ve utanç gözyaşlarının altında kalmış gibi fersizlerdi. Ona karşı içimi dolduran tiksinti merhamet duygumu alıp götürdü: "İyi akşamlar," dedim ve oradan ayrıldım. "*Bonsoir*," diye yanıtladı ev sahibesi. Dönüp bakmamış, sadece bir kahkaha atmıştı, cırlak ve alaycı.

Dışarı adım attığımda sadece gece ve gökyüzünden ibaret olan sokak sonsuz bir uzaklıktaymış gibi görünen ayın parıltısıyla bulutlu ve boğucu bir karanlığa bürünmüştü. Ilık ama yine de yoğun havayı iştahla içime çektim ve dehşet duygusu çözülüp yazgıların çeşitliliği karşısında büyük bir şaşkınlığa dönüştü ve her bir pencere camının ardında her daim yazgının beklediğini, her bir kapının bir yaşantıya açıldığını, bu dünyadaki çeşitliliğin her yerde hazır ve nazır olduğunu ve en kirli köşenin bile

böceklerin gayretkeş parıltısının çürümesi misali biçimli yaşantılarla kaynadığını bir kez daha hissettim, beni gözyaşlarına boğacak kadar bahtiyar bir duygu.

"Affedersiniz ama," – o boynu bükük sesi hemen tanımıştım – "sanırım burada yolunuzu bulamıyorsunuz. Acaba... acaba size yolu gösterebilir miyim? Beyefendi nerede?.."

Kaldığım otelin adını söyledim.

"Size eşlik edeyim... izin verirseniz," diye ekledi hemen boynu bükük bir edayla.

Yine dehşet duygusu sarmıştı içimi. Hayalet gibi gizli gizli yanıma sokulan, neredeyse duyulmayan ama bende sert bir etki yaratan bu adım, gemiciler sokağının karanlığı ve yaşanmış olanın anısı; yavaş yavaş değerlendirme ve dirençten yoksun, rüya gibi karmakarışık bir duyguya boyun eğmeye yüz tutmuştu. Onları görmesem de, adamın gözlerindeki boynu bükülüğü duyumsadım ve dudaklarındaki irkilmenin farkına vardım, benimle konuşmak istediğini biliyor ama bunun için, yüreğimdeki merak ve bedenimdeki uyuşukluğun dalgalanarak birbirine karıştığı hissiyatımın sarsaklığı yüzünden olumlu ya da olumsuz hiçbir şey yapmıyordum. Üst üste öksürerek kısılan sesini düzeltiyordu, tam konuşmaya başlayacağı anda boğulan sözlerini fark ediyordum, ama şu kadından esrarengiz bir biçimde bana bulaşmış olan bir tür hunharlık onun bu boğuşmasından, utancından ve ruhsal ezikliğinden memnuniyet duyuyordu: Ona yardım etmek yerine, aramızdaki

bu kara ve ağır suskunluğa izin veriyordum. Ve adımlarımız karmakarışık sesler çıkarıyordu, onunkiler hafif sürüyerek ve yaşlı, benimkiler bu kirli dünyadan kaçıp kurtulmak için kasıtlı olarak güçlü ve sert. Aramızdaki gerilimi gittikçe daha güçlü bir biçimde duyumsuyordum: Keskin, içsel çığlıklarla doluydu bu suskunluk ve aşırı gerilmiş bir çalgı teli gibiydi, ta ki sonunda – önce korkunç bir tereddüt içinde – bir kelimeyle kopana kadar.

"Siz... siz... beyim... içeride tuhaf bir sahne gördünüz... bağışlayın... tekrar bundan söz ettiğim için bağışlayın beni... ama kız size tuhaf gelmiş olmalı... ve ben de son derece gülünç... bu kadın... yani şöyle ki..."

Yeniden duraksadı. Bir şey gırtlağını sıkıp onu boğazlıyor gibiydi. Sonra sesi büsbütün kısıldı ve çabuk çabuk fısıldadı: "Bu kadın... yani bu kadın benim karım." Şaşkınlık içinde yerimden sıçramış olmalıydım, zira adam çabuk çabuk konuşmaya devam etti, sanki özür dilemek ister gibiydi. "Yani... benim karımdı... beş yıl, dört yıl önce... Geratzheim'da, ben Hessen'de memleketteyken... Beyim, onun hakkında kötü bir şey düşünmenizi istemem... Onun böyle olması benim suçum belki de. Her zaman böyle değildi... Ben... ben ona eziyet ettim... Çok yoksul olduğu halde aldım onu, bir keten bezi bile yoktu, hiçbir şeyi yoktu, ama hiçbir şeyi... ve ben zenginim... yani varlıklıyım... zengin değil... ya da en azından o zamanlar öyleydim... ve biliyor musunuz, beyim... ben, belki de – o haklı – tutumluydum... ama önceden öyley-

dim, beyim, başıma gelen felaketten önce, lanet okuyorum böyle olmama... ama babam da öyleydi, annem de, hepsi öyleydi... ve ben her fenik için canımı dişime takıp çalıştım... ama onun işi kolaydı, güzel şeyleri olsun istiyordu... fakat yoksuldu işte ve ben her şeyi onun kafasına kaktım... Yapmamalıydım, şimdi biliyorum, beyim, çünkü o gururlu, çok gururlu... Gösterdiği gibi olduğuna inanmayın onun... Yalan ve kendi canını yakıyor... sırf... benim canımı yakmak için, bana eziyet etmek için ve... utandığı için... Belki de böyle kötü birisi olup çıktı ama ben... ben inanmıyorum buna... çünkü beyim, o çok iyiydi, çok iyi ..."

Gözlerini sildi, olduğu yerde heyecanını zapt edemiyor gibiydi. İster istemez dönüp ona baktım, artık bana hiç gülünç gelmiyordu, Almanya'da sadece alt sınıflara özgü olan şu tuhaf, yaltakçı hitap 'beyim' bile. Çehresi, konuşmak için gösterdiği içsel ve zorlayıcı çabanın etkisiyle biçimlenmişti ve bütün ağırlığıyla tekrar sallanarak ilerlemeye başladığında donuk bakışlarını asfalta dikti, sanki oradaki salınan ışıkta boğazına takılan yumrudan böylesine bir işkenceyle kopanları zar zor okuyacakmış gibi.

"Evet, beyim," dedi derin bir soluk alarak ve her nasılsa içindeki daha yumuşak bir dünyadan gelen bambaşka, müphem bir sesle. "O çok iyi bir insandı... bana karşı da öyleydi, onu içinde bulunduğu sefaletten kurtardığım için çok minnettardı bana... minnettar olduğunu ben de biliyordum zaten... gelgelelim... ben... duymak istiyordum

bunu... her defasında... her defasında... bu teşekkürü duymak iyi geliyordu bana... beyim, ondan daha kötü birisi olduğumu bal gibi bilirken... daha iyi olduğumu hissetmek... hissetmek... o kadar çok, o kadar çok iyi geliyordu ki... bunu her defasında duymak için bütün paramı harcayabilirdim... ve o çok gururluydu ve ben onu bu teşekküre zorladıkça isteği günbegün azalıyordu... Bu nedenle... sırf bu nedenle, beyim, onu sürekli rica etmeye zorluyordum... asla kendiliğimden bir şey vermiyordum... her elbise için, her kurdele için ayağıma gelip dilenmesi bana iyi geliyordu... üç yıl boyunca ona böyle eziyet ettim, her defasında daha fazla... ama, beyim, sırf onu sevdiğim için yaptım bunu... Onun gururundan hoşnuttum ama yine de onu köleleştirmek istiyordum... deliyim ben işte, ayrıca bir şeyi çok istediğinde de kızıyordum... ama beyim, aslında hiç de öyle değildim... onu aşağılayacak her fırsat beni müthiş bahtiyar ediyordu, çünkü... çünkü onu ne kadar sevdiğimin farkında değildim...

Yeniden duraksadı. Yürürken adamakıllı sallanıyordu. Anlaşılan beni unutmuştu. Sanki uykusunda konuşur gibi gittikçe yükselen sesiyle mekanik bir tonda konuşuyordu.

"Bunun farkına ancak... ancak... o lanet olası günde vardım... annesi için istediği parayı vermeyi reddetmiştim... azıcık, azıcık bir paraydı... yani para hazırdı, ama bir kez daha ayağıma gelmesini... bir kez daha rica

etmesini istiyordum... evet, ne diyordum?.. Evet, işte o zaman farkına vardım, akşam eve geldiğimde, o gitmişti ve masanın üstünde sadece bir kâğıt parçası vardı... 'O lanet paranı kendine sakla, senden artık hiçbir şey istemiyorum' böyle yazıyordu üstünde, başka da bir şey yazmıyordu... Beyim, üç gün üç gece deliye döndüm. Nehri aratıp tarattım ve ormanı da, polise verdiğim paranın haddi hesabı yoktu... ne kadar komşu varsa hepsinin kapısını çaldım, ama onlar gülüp dalga geçtiler sadece... Hiçbir şekilde, hiçbir şekilde bulamıyordum onu... en nihayet öteki köyden birisi bir haber getirdi... onu görmüş... trende bir askerle... Berlin'e gitmek üzere yola çıkmış... aynı gün ben de onun peşi sıra yola düştüm... kazancımdan falan vazgeçtim... Kaybettiğim paranın haddi hesabı yoktu... paramı çaldılar, uşaklarım, muhasebecim, hepsi, hepsi... ama beyim, size yemin ederim ki, umurumda bile değildi... Berlin'de kaldım, onu bu insan girdabının içinde bulmam bir hafta sürdü... ve sonra onun yanına gittim " Zor nefes alıyordu.

"Beyim, size yemin ederim... ona tek bir sert söz söylemedim... ağladım, ayaklarına kapandım... ona para teklif ettim... tüm servetimi onun yönetmesini söyledim... çünkü artık biliyordum ki... onsuz yaşayamam... Onun saçının her telini seviyorum... ağzını... bedenini, her şeyini, her şeyini... ve onu dışarı iten benim işte, sadece ben... İçeriye girdiğimde ölüm kadar solgundu... aniden... meyhaneciye rüşvet vermiştim, bir çöpçatan,

kötü, adi bir kadın... Karım duvardaki kireç gibiydi... Beni dinliyordu. Beyim, galiba beni gördüğüne... beni gördüğüne neredeyse memnun olmuştu... ama paradan söz etmeye başladığımda... ve bunu sadece, size yemin ederim ki, ona artık parayı düşünmediğimi göstermek için yapmıştım sırf... işte o zaman tükürdü... ve sonra... gitmek istemediğim için... sevgilisine seslendi ve ikisi bir olup bana güldüler... ama beyim, ben yine gittim oraya, her gün. Evdeki insanlar bana her şeyi anlatmışlardı, o ahlaksız hergelenin onu terk ettiğini ve sıkıntıda olduğunu biliyordum, o zaman yine gittim... yine gittim, beyim, o beni tersledi ve gizlice masanın üstüne bıraktığım parayı yırttı ve bir kez daha gittiğimde orada değildi... Onu yeniden bulabilmek için neler yapmadım ki, beyim! Bir yıl boyunca, size yemin ederim ki, yaşamadım ben, sadece iz sürdüm, ajanslara maaş dağıttım, ta ki en sonunda Arjantin'in bir köşesinde olduğunu öğrenene kadar... kötü bir evde olduğunu..." Bir an tereddüde düştü. Son kelimesi hırıltı gibi çıkmıştı. Ve sesi daha da müphemdi.

"Çok korkmuştum... önce... ama sonra onu böyle dışarı itenin ben, sadece ben olduğum geldi aklıma... ve düşündüm ki, kim bilir nasıl acı çekiyordu, zavallı... çünkü her şeyden önce gururluydu o... Avukatıma gittim, o da konsolosluğa yazdı ve para gönderdi... karım kimin gönderdiğini bilmeyecekti... yeter ki geri gelsin istedim. Her şeyin yolunda gittiğine dair bir telgraf çektiler bana... Amsterdam'da bekliyordum... üç gün önceden gitmiştim

oraya, sabırsızlık içinde öylesine yanıp tutuşuyordum ki... En sonunda gün gelip çattı, ufukta geminin dumanını gördüğümde bahtiyar oldum ve gemi iskeleye yanaşana kadar bekleyemeyeceğimi sandım, öyle yavaş, öyle yavaştı ki ve sonra yolcular iskelede göründü ve işte nihayet, nihayet o... Onu hemen tanıyamamıştım... farklıydı... makyaj yapmıştı... ve işte öyleydi... sizin de gördüğünüz gibiydi... ve beni orada beklerken görünce... beti benzi attı... İki gemici onu tutmak zorunda kaldı, neredeyse iskeleden düşüyordu... Karaya ayak basar basmaz yanına gittim... tek kelime etmedim... boğazıma bir... O da hiçbir şey söylemedi... yüzüme de bakmıyordu... Hamal önden bagajını taşıyordu, yürüdükçe yürüdük... Sonra birden olduğu yerde kaldı ve dedi ki... beyim, bunu nasıl söylediğini görseydiniz... öylesine canım yandı ve öylesine üzüldüm ki... 'Beni hâlâ, şu halde bile karın olarak istiyor musun?' Onun elini tuttum... Titriyordu, ama hiçbir şey söylemedi. Ben yine de her şeyin artık iyiye gittiğini hissediyordum... Beyim, bilseniz nasıl da bahtiyardım! Odada onunla baş başa kaldığımda çevresinde bir çocuk gibi dans ettim... çılgınca şeyler söylemiş olmalıyım... çünkü o gözyaşları içinde gülümsüyor ve beni okşuyordu... çok tereddütlüydü tabii... ama beyim... bilseniz nasıl da iyi geldi bu bana... yüreğim eriyordu. Merdivenleri bir koşu inip çıktım... otele öğle yemeği ısmarladım... evlilik yemeğimiz... ona giyinmesinde yardım ettim... sonra aşağıya indik, yedik içtik ve mutluyduk...

Ah, öyle neşeliydi ki, bir çocuk, öylesine sıcak ve iyi yürekli... ve evden söz ediyordu... her şeyi yeniden nasıl özenle kurmak istediğimizden... Orada..." Birden sesi kısıldı, sanki birini parçalamak istiyormuş gibi bir hareket yaptı eliyle. "Orada... orada bir garson vardı... kötü, adi bir insan... deliler gibi iyi göründüğüm, dans ettiğim ve gülmekten yerlere yattığım için sarhoş sanmıştı beni... öylesine mutlu olduğum bir anda... ah, nasıl da mutlu... parayı ödediğimde bana 20 frank eksik verdi... Ona çıkıştım ve paranın geri kalanını istedim... adam mahcup oldu ve parayı masanın üstüne bıraktı... işte o zaman... o zaman karım birden tiz bir kahkaha attı... Gözümü onun yüzüne dikip bakakalmıştım, başka bir yüzdü bu... bir anda müstehzi, sert ve kötücül bir yüz... 'Nasıl da tıpatıp aynısın hâlâ... evlilik günümüzde bile!' dedi buz gibi bir sesle, öyle keskin, öyle... acıyarak. Korkmuştum ve bu nahoşluğuma lanet okuyordum... yeniden gülmek için kendimi zorladım... ama onun neşesi uçup gitmişti... ölmüştü... Kendisi için ayrı bir oda istedi... ona neler vermezdim ki... böylece geceyi yalnız başıma geçirdim ve ona ertesi gün ne alabilirim diye düşünmeden duramadım... ona bir hediye almalıydım... cimri olmadığımı göstermeliydim... ona karşı asla cimri olmayacağımı. Ve ertesi gün dışarı çıkıp bir bilezik aldım ona, çok erkendi daha ve onun odasına girdiğimde... oda... oda boştu... tıpkı eskiden olduğu gibi. Ve masanın üstünde bir kâğıt parçasının olacağını biliyordum... masaya koşarken bu-

nun olmaması için dua ediyordum... ama... ama... kâğıt oradaydı işte... Ve şöyle yazıyordu..."

Duraksadı. İster istemez olduğum yerde kalmıştım, onun yüzüne baktım. Başını eğdi. Sonra boğuk bir sesle fısıldadı:

"Şöyle yazıyordu... 'Beni rahat bırak. Senden tiksiniyorum.'"

Limana varmıştık ve birden yakında patlayan dalgaların gürleyen soluğu uğuldayarak suskunluğa karıştı. Gemiler kocaman siyah hayvanlar gibi yanıp sönen gözleriyle oradaydılar, kimi yakın, kimi uzak; bir yerlerden şarkı sesleri geliyordu. Hiçbir şey açık seçik değildi ama yine de pek çok şey kendini hissettiriyordu, güçlü bir kentin dehşetengiz uykusu ve ağır düşü. Yanı başımda bu insanın gölgesini hissediyordum, ayaklarımın önünde hayalet gibi seğiriyor, solgun sokak lambalarının değişen ışığında bir genişliyor, bir büzülüyordu. Söyleyecek bir şeyim yoktu, ne avutacak bir söz ne de herhangi bir soru, yine de suskunluğunun üstüme yapışıp kaldığını duyumsuyordum, ağır, boğucu bir yük gibi. Tam o esnada titreyerek beni kolumdan tuttu.

"Ama ben onsuz buradan hiçbir yere gitmeyeceğim... Onu aylar sonra yeniden buldum... Bana azap çektiriyor, fakat ben yorgun düşmek istemiyorum... Size yalvarıyorum beyim, onunla konuşun... O benim olmalı, bunu ona söyleyin... beni dinlemiyor... Daha fazla böyle yaşayamam... Erkeklerin onun yanına nasıl gittiğini daha fazla izleyemem... sonra onları sarhoş kafayla kahkahalar

atarak aşağı inene kadar dışarıda, evin önünde daha fazla bekleyemem... Artık bütün sokak tanıyor beni zaten... beni beklerken görünce gülüyorlar... bu yüzden delirmek üzereyim... ama yine de her akşam dikiliyorum orada... Beyim, size yalvarıyorum... onunla konuşun... Sizi tanımıyorum elbette, ama Tanrı aşkına yapın bunu... konuşun onunla...

İster istemez kolumu kurtarmak istedim. Korkmuştum. Ama o, kendimi onun bahtsızlığı karşısında koruduğumu hissedince birden sokağın ortasında diz çöküp ayaklarıma sarıldı.

"Size yalvarıyorum, beyim... Onunla konuşmak zorundasınız... Bunu yapmak zorundasınız... yoksa... yoksa korkunç bir şey olacak... Onu aramak uğruna bütün paramı tükettim ve onu burada bırakmam... canlı olarak bırakmam... Kendime bir bıçak aldım... Bir bıçağım var, beyim... Onu burada bırakmam... canlı olarak... katlanamam... Onunla konuşun beyim...

Karşımda çılgınlar gibi debeleniyordu. O esnada iki polis bize doğru geldi. Onu güçlü bir biçimde silkeledim. Bir an afallamış bir halde gözünü dikip bana baktı. Sonra son derece yabancı, kuru bir sesle "Şuradaki sokağa girin. Oteliniz karşınıza çıkacak," dedi. Bir kez daha, gözbebekleri korkunç bir beyazlığın ve boşluğun içinde erimiş gibi görünen gözlerini dikip yüzüme baktı. Sonra gözden kayboldu.

Paltoma sarındım. Donuyordum. Hissettiğim tek şey

yorgunluktu, karmakarışık bir esriklik, duygusuz ve siyah, ağır aksak yürüyen erguvani bir uyku. Bir şey düşünmek ve bütün olan biteni hatırlamak istiyordum, ne var ki içimde sürekli yorgunluğun siyah dalgası yükseliyor ve beni çekip beraberinde götürüyordu. El yordamıyla otele geldim, kendimi yatağa attım ve bir hayvan gibi ruhsuz bir şekilde uyudum.

Ertesi gün bütün bunların ne kadarının düş, ne kadarının gerçekten yaşanmış olduğunu artık bilmiyordum ve içimdeki bir şey bilmeye direniyordu. Geç kalkmıştım, yabancı bir kentte bir yabancı, antik mozaikleriyle ünlü bir kiliseyi görmeye gittim. Ne var ki gözlerim onlara boş boş bakıyordu, bir önceki gece yaşadıklarım gittikçe daha belirgin bir biçimde içimi kapladı ve beni oradan kopardı, sokağı ve evi aradım. Gelgelelim bu tuhaf sokaklar sadece geceleri yaşar, gündüzleri yalnızca aşina olanların onları tanıyabileceği gri, soğuk maskeler takarlar. Ne kadar arasam da, sokağı da evi de bulamadım. Çılgınlığın veya anının peşimi bırakmayan imgeleriyle düş kırıklığı içinde yorgun argın kaldığım otele döndüm.

Trenim akşam dokuzda kalkıyordu. Kentten esefle ayrılıyordum. Bir hamal bagajımı yüklendi, önümde yürüyerek onu istasyona taşıyordu. Aniden bir kavşakta çakılıp kaldım: O eve çıkan yan sokağı tanımıştım, hamala beklemesini söyledim ve – hamal önce şaşkın, sonra pervasız bir teklifsizlikle gülerken – son bir kez göz atmak üzere bu macera sokağına saptım.

Sokak boylu boyunca karanlıktı, tıpkı o zamanki gibi, donuk ay ışığında o evin kapı camının parladığını gördüm. Bir kez daha oraya yaklaşmak istiyordum ki, karanlığın içinde birisi hışırdadı. Tüylerim ürpererek tanıdım onu, eşikte çömelmişti ve yaklaşmam için bana el sallıyordu. Bense dehşete düşmüştüm, buraya bulaşmak ve trenimi kaçırmak korkusuyla, yüreksizce derhal oradan kaçtım.

Ancak sonra, köşeyi dönmeden hemen önce bir kez daha dönüp arkama baktım. Bakışlarım adama isabet ettiğinde, o bir hamlede kuvvetini toplayıp kalkmış ve kapıya doğru sıçramıştı. O anda kapıyı ardına kadar açıverdiğinde elindeki metal parlamıştı: Bunun para mı, yoksa ay ışığında parmaklarının arasında haince ışıldayan bıçak mı olduğunu uzaktan kestiremedim.

Alacakaranlıkta Bir Hikâye

Acaba rüzgâr kentin üzerine yeniden yağmur estirdiği için mi odamız ansızın böylesine karardı? Hayır. Hava gümüşi bir berraklıkta ve dingin, bu yaz günlerinde pek olmadığı kadar; yine de geç olmuştu ve biz bunu fark etmemiştik. Sadece karşıdaki çatı pencereleri hâlâ hafif bir parıltıyla gülümsüyordu ve çatı sırtlarının üzerindeki gökyüzü artık altın bir dumana bürünmüştü. Bir saat içinde hava kararıp gece bastıracaktı. O enfes bir saat içinde, gittikçe solan ve gölgelenen bu rengi, sonra siyah sel suları duvarların üstünde çarpışıp bizi kendi karanlığının içine taşıyana kadar odada yerden yükselen koyuluğu görmekten daha güzel bir şey olamazdı. O saatte insan karşılıklı oturduğunda ve konuşmadan sırasını beklediğinde, gölgelerin içinde kalan tanıdık yüz daha yaşlı, daha yabancı ve daha uzak görünür, sanki birbirini hiç böyle tanımamış ve yıllarca birbirinin yüzüne hiç bakmamış gibi. Oysa sen şimdi bu suskunluğu istemiyorsun, öyle diyorsun, çünkü saatin zamanı nasıl da yüzlerce küçük kıymık halinde parçaladığını ve nefes alıp vermenin sessizlikte tıpkı bir hastanın soluğu gibi nasıl da sese dönüştüğünü duymak insana fazlasıyla sıkıntı veriyor, diyorsun. Sana şimdi bir şey anlatmalıymışım. Memnuniyetle. Tabii kendimle ilgili bir

şey değil, zira kentlerdeki sonu gelmeyen bu hayatımız serüvenden yana pek yoksul veya gerçekten kendimize ait olanın ne olduğunu henüz bilmediğimiz için bize öyle geliyor. Aslında suskunluğu seven bu saatte yine de sana bir hikâye anlatmak istiyorum ve bu hikâyede alacakaranlığın pencerelerimizin önünde buğusuyla süzülen şu sıcak, yumuşak, akışkan ışığından bir şeyler olsun isterim.

Bu hikâyenin bana nasıl geldiğini bilmiyorum. Öğleden sonranın erken saatlerinde burada uzun uzun oturduğumu, bir kitap okuduğumu ve sonra onu bırakıp miskin miskin öylece düşlere, belki de bir tavşan uykusuna daldığımı hatırlıyorum. Ve sonra ansızın burada figürler gördüm, duvar boyunca kayarak ilerliyorlardı ve ben onların söylediklerini duyabiliyor ve yaşamlarını izleyebiliyordum. Ne var ki gözden kaybolmakta olan bu figürlerin ardından bakmak istediğimde uyandım ve yalnızdım. Kitap ayaklarımın dibindeydi. Onu yerden kaldırdım ve gözden kaybolan bu silüetler orada mı diye baktım, oysa hikâye orada değildi artık; adeta sayfalardan çıkıp ellerime düşmüştü veya zaten hiç orada olmamıştı. Belki de düşümde görmüştüm onu – veya bugün uzak ülkelerden kentimize gelen ve beraberinde uzun süre içimizi sıkan bir yağmur getiren şu renkli bulutlardan birinin içinde okumuştum. Yoksa onu penceremin altındaki bir laternanın melankolik ezgilerle çatırdattığı şu eski, ahmak şarkıda mı duymuştum veya birisi bana onu yıllar önce mi anlatmıştı? Bilmiyorum. Bana bu tür hikâyeler sık sık gelir ve ben

onların içerdiği olayları oyun oynar gibi parmaklarımın arasından damlatarak akıtırım, sıkı sıkıya tutmam onları, tıpkı yanlarından geçerken başakları ve uzun saplı çiçekleri kopartmadan okşar gibi. Onları ani, renkli bir imgeden yumuşak bir sona doğru düşlerim yalnızca, ama tutmam onları. Gelgelelim sen bugün benden bir hikâye istiyorsun ve şimdi ben de sana onu gride yoksullaşan gözlerimizin önünde renkli ve hareketli bir şeyin ışıdığını görmek için alacakaranlığın bizi özlemle doldurduğu bu saatte anlatayım.

Acaba nasıl başlasam? Öyle hissediyorum ki, karanlığın içinden bir anı çekip çıkarmak zorundayım, çünkü benim içimde de bu tuhaf düşler böyle başlar. Şimdi hatırlıyorum artık. Bir sarayın geniş merdivenlerinden inen ince yapılı bir oğlan görüyorum. Gece, yalnızca donuk ay ışığının eşlik ettiği bir gece, oysa ben onun esnek bedeninin her konturunu adeta aydınlık bir aynayla elle tutulur biçimde görüyorum, hatlarını tam olarak görüyorum. Olağanüstü güzel. Çocuksu bir biçimde taranmış siyah düz saçları aşırı geniş alnına düşüyor ve güneşin doldurduğu havanın sıcaklığını el yordamıyla hissetmek için hazırda tuttuğu elleri çok zarif ve asil. Adımları duraksıyor. Hülyalı bir edayla bir sürü yusyuvarlak ağacın hışırdadığı ve ortasında geniş bir şosenin beyaz bir iskele gibi ışıldadığı büyük bahçeye iniyor.

Bütün bunların ne zaman olduğunu, dün mü yoksa elli yıl önce mi, bilmiyorum, nerede olduğunu da bilmiyo-

rum, ama sanırım İngiltere'de olmalı veya İskoçya'da, zira kare şeklinde bu denli geniş ve yüksek saraylara bir tek oradan aşinayım, bunlar uzaktan kale gibi dik kafalı bir edayla meydan okur ve aydınlık, çiçekli bahçelere doğru eğilmeye ancak aşina bakışlar karşısında isteklidirler. Evet, şimdi tam olarak biliyorum, İskoçya'nın yukarısı, zira bir tek orada yaz geceleri bu denli ışıklıdır, öyle ki gökyüzü bir opal gibi süt kıvamında parlar ve tarlalara asla karanlık çökmez, böylece her şey sanki içeriden hafifçe ışıyormuş gibi görünür ve sadece devasa siyah kuşlara benzeyen gölgeler aydınlık alanlara düşer. İskoçya'da, ah, şimdi kesinlikle biliyorum ve kendimi biraz zorlasam bu kontluk sarayının adını bulurum, o oğlanın da, zira düşün karanlık kabuğu artık hızla dökülüyor ve ben her şeyi sanki bu bir hatırlama değil de, yaşantıymış gibi açık seçik hissediyorum. Oğlan yazın evli ablasının yanında konuk olarak kalıyor ve seçkin İngiliz ailelerin dostane tarzına uygun olarak yalnız değil; topluluk, akşamları bir dizi av arkadaşı ve eşleriyle bir araya geliyor, onlara birkaç genç kız katılıyor, neşeyle ve gençliğin verdiği canlılıkla gülerek ama yine de patırtı çıkarmadan sesleri eski duvarların yankısıyla oynaşan asil, güzel insanlar. Gündüzleri atlar oradan oraya sıçrar, kayışlarla birbirine bağlanmış köpekler getirilir, ötedeki nehrin üstünde iki üç kayık parıldar: Telaşsız bir hareketlilik güne hoş bir duygu uyandıran hızlı bir ritim verir.

Ama şimdi akşam, masadaki topluluk dağılıyor. Bey-

ler salonda oturmuş tütün içiyor ve kâğıt oynuyorlar; aydınlık pencerelerden gece yarısına dek, parka kenarları titreşen beyaz ışık konileri düşüyor, bazen de dolu dolu, keyifli bir kahkaha. Hanımların çoğu odalarına çekilmiş, belki bir ikisi avluda hâlâ sohbet ediyor. Hal böyle olunca, oğlan akşamları tamamen yalnız kalıyor. Henüz beylerin arasına giremiyor veya sadece bir anlığına giriyor, kadınların yakınında olmaya gelince de utangaç ve ürkek, zira ne zaman kapılarını tıklatacak olsa onlar hemen seslerini alçaltıyor ve oğlan aralarında onun duymaması gereken şeyler konuştuklarını hissediyor. Ve zaten kadınların arasında olmaktan hoşlanmıyor, zira ona bir çocukmuş gibi sorular soruyor ve verdiği cevapları kerhen dinliyorlar, onu sadece bir sürü küçük işte kullanıyor ve sonra da ona uslu bir oğlanla konuşur gibi teşekkür ediyorlar. Bu durumda, o da yatmak istemiş ve kavisli merdivenden yukarıya çıkmıştı; ne var ki oda fazlasıyla ısınmış, boğucu, durgun bir havayla dolmuştu. Gündüz vakti pencerelerin kapatılması unutulmuş ve böylece güneş içeriye yayılma imkânı bulmuştu: Masayı tutuşturmuş ve yatağı kızdırmış, duvarlara yüklenmişti ve boğucu soluğu hâlâ köşelerde ve perdelerde titreşiyordu. Ve sonra: Çok erkendi henüz – ve dışarıda yaz gecesi beyaz bir mum gibi ışıyordu, öylesine dingin, öylesine durgun, öylesine özlemden yoksun bir sessizlik içinde. İşte o zaman oğlan, karanlık yuvarlağının üstünde gökyüzünün bir hale gibi donuk donuk parlayarak uzandığı bahçeye çıkan yüksek

saray merdivenini yeniden indikten sonra orada bir sürü görünmez çiçeğin nefes kesici, baştan çıkarıcı kokusuyla karşılaşıyor. Kendini tuhaf hissediyor. On beş yaşın karışık duygu dünyasında bunu nasıl dile getireceğini bilmese de dudakları gecenin içine bir şey söylemek veya ellerini kaldırmak veya gözlerini uzun uzun kapatmak zorundaymış gibi titriyor, sanki bu durgun yaz gecesiyle arasında bir kelam veya bir selam işareti isteyen hem gizemli hem de aşina bir şey var.

Yavaş yavaş geniş, açık bulvardan çıkıp yüksekte gümüşi ışıltılar saçan ağaç tepelerinin sarmaş dolaş gibi göründüğü, buna karşılık gecenin bütün ağırlığı içinde aşağıda karanlığın hüküm sürdüğü dar yan geçitlerden birine giriyor. Çıt çıkmıyor. Sadece bir bahçedeki sessizliğin o tarifsiz tınısı, çimenlere yumuşak bir yağmur düşüyormuşçasına veya saplar birbirini okşuyormuşçasına vızıldayan o titreşim akıl almaz, tatlı bir melankoli içinde kendinden geçerek yolu arşınlayan oğlana doğru esiyor. Arada bir usulca bir ağaca dokunuyor veya uçucu tınıya kulak kabartmak istercesine olduğu yerde kalıyor: Şapkası alnına baskı yapıyor, uykulu rüzgârın elini, kanın çınladığı çıplak şakaklarında hissetmek için çıkarıyor onu. İşte tam o anda, karanlığın derinliklerine adım attığında ansızın eşi benzeri görülmemiş bir şey oluyor. Arkasında çakıllar gıcırdıyor hafifçe. Ve oğlan korkuyla döndüğünde, kendisine doğru gelen uzun, beyaz bir figürün uçuşan parıltısını görüyor ve işte şimdi hemen yanı başında, korkuyla bir

kadının güçlü ama şiddetten uzak bir biçimde kendisini çevrelediğini hissediyor. Kadın sıcak, yumuşak gövdesini ısrarla oğlanınkine bastırıyor, bir el hızlı hızlı ve tüyler ürpertici biçimde saçını okşuyor ve kafasını geriye doğru itiyor: Sendeleyerek ağzında yabancı, içi açılmış bir meyve hissediyor, titreyen ve onunkileri emen dudaklar. Bu yüz onunkine o kadar yakın ki, hatlarını göremiyor. Ve buna cesaret de edemiyor, zira bedenini tıpkı acı gibi bir ürperti sarıyor, öyle ki, gözlerini kapatmak ve av olarak bu yanan dudaklara iradeden yoksun bir biçimde kendini vermek zorunda kalıyor; kolları bir soru misali kararsız, müteredditbir edayla bu yabancı figürü tutuyor ve ansızın sarhoş gibi onun yabancı gövdesini kendininkine bastırıyor. Elleri hararetle yumuşak çizgiler boyunca geziniyor, duruyor ve yeniden titremeye devam ediyor, gittikçe daha çok ateşleniyor ve isyankârlaşıyor. Artık gövdesinin bütün ağırlığı oğlanın teslim olan göğsünün üstünde gittikçe daha ısrarlı ve şimdiden üstüne eğilmiş vaziyette yatıyor, bahtiyar, ağır bir yük gibi. Bu nefes kesici sıkışmanın altında oğlan her nasılsa kendini batıyor ve akıntıya kapılıyor gibi hissediyor ve işte dizleri kırılıyor. Hiçbir şey düşünmüyor, ne bu kadının yanına nasıl geldiğini ne de adını, kapalı gözleriyle bu yabancı, hoş kokulu, nemli dudaklardan şehvet içiyor sadece, ta ki sarhoş olana dek, irade ve anlamdan yoksun bir halde olağanüstü bir tutkunun içine sürüklenerek. Ansızın yıldızlar yeryüzüne düşmüş gibi geliyor ona, gözlerinin önünde öylesine titreşen bir

parıltı var ki, dokunduğu her şey kıvılcım misali titriyor ve yanıyor. Ve oğlan bu denli yumuşak bir kenetlenmenin ne kadar sürdüğünü bilmiyor, saatlerce mi yoksa saniyelerce mi? – Haz dolu mücadelenin yabanıl duygusunda her şeyin alevlendiğini ve sersemleyerek muhteşem bir baş döndürücülüğün içine sürüklendiğini hissediyor.

Ve sonra ansızın, bir hamlede sıcak zincir kırılıyor. Sarmalanma aniden, neredeyse öfkeyle onun baskıyla çevrelenmiş göğsünü bırakıyor, yabancı figür doğruluyor ve beyaz bir ışık şeridi, oğlan onu yakalamak için ellerini bile kaldırmaya fırsat bulamadan ağaçların yanından akıp geçiyor.

Kimdi bu? Ve ne kadar sürmüştü? Daralmış, kendinden geçmiş bir halde bir ağaca dayanarak doğruluyor oğlan. Serinkanlı düşünce yavaştan ateşli şakaklarının arasına geri dönüyor tekrar: Hayatı ansızın binlerce saat ileri alınmış gibi geliyor ona. Kadınlar ve tutkuyla ilgili karışık hayalleri birdenbire gerçek mi olmuştu? Yoksa sadece bir düş müydü bu? Üstünü başını yokluyor, elini saçlarının arasında gezdiriyor. Evet, çekiçle vuruluyormuş gibi atan şakaklarının arası nemli, içine yuvarlandıkları çimin çiyinden dolayı nemli ve serin. Şimdi her şey şimşek gibi yeniden gözünün önünden geçiyor, dudakların yeniden yanmasını hissediyor, giysisinden hazzın çıtırdayan, yabancı, hoş kokusunu soluyor, her bir kelimeyi hatırlamaya çalışıyor. Ne var ki hiçbiri gelmiyor aklına.

Ve o anda birden kadının tek kelime etmediğini, adını

bile söylemediğini, sadece onun dolup taşan iniltilerini ve gözdağını, hazzın zar zor zapt edilen hıçkırığını tanıdığını, dağınık saçlarının hoş kokusunu, göğüslerinin sıcak baskısını, teninin pürüzsüz sırını bildiğini, onun endamını, soluğunu, seğiren duygusunu benimsediğini ama yine de karanlıkta aşkla üzerine atılan bu kadının kim olduğu hakkında hiçbir fikri olmadığını ürküntüyle hatırlıyor. Başına gelen bu sürprizi, mutluluğunu adlandırmak için şimdi bir ismin peşine düştüğünde dilinin nasıl da dolandığını.

Ve az önce ansızın bir kadınla yaşadığı bu eşi benzeri görülmemiş şey albenili gözlerini dikip karanlığın içinden kendisine bakan ışıltılı gizemin karşısında yoksul, çok yoksul ve önemsiz görünüyor ona. Kimdi bu kadın? Uçarcasına bütün olasılıkları kantara vuruyor, sarayda yaşayan tüm kadınları gözünün önüne getiriyor; ona tuhaf gelen her bir anı zihninde canlandırıyor, onlarla yaptığı her bir konuşmayı, bu bilmeceye bulaşmış olabilecek beş altı kadının her bir gülümseyişini hafızasının derinliklerinden çekip çıkarıyor. Yaşlanan kocasını sık sık şiddetle tersleyen genç Kontes E. olabilir mi veya amcasının tuhaf bir şekilde yumuşak bakışlı ancak renkten renge giren gözlere sahip genç karısı veya – bu düşünce onu korkutuyor – üç kız kardeşten, asil, mağrur ve sert edalarıyla birbirlerine çok benzeyen kuzinlerinden birisi olmasın sakın? Hayır – bunların hepsi soğuk nevale, ihtiyatlı insanlardı. Son yıllarda kendini nasıl da dışlanmış, hasta birisi

sanmıştı, gizli arzuları içini bir kor gibi eşelediğinden ve alev alev titreşerek rüyalarına düştüğünden beri, hiç başı dönmeyen, son derece dingin, son derece ihtirassız olan veya öyle görünen herkesi nasıl da kıskanmış, uyanmakta olan tutkusundan bir zayıflıktan korkar gibi nasıl da korkmuştu. Ve şimdi?.. Peki kim, bunlardan hangisi insanı böylesine yanıltmayı biliyor olabilirdi?

Bu ısrarcı soru kanındaki uğultuyu yavaş yavaş gevşetiyor. Geç olmuş, oyun salonundaki ışıklar sönmüştü, bir tek oğlan nöbet tutuyor sarayda, o – ve belki tanımadığı başkaları da. Yorgunluk çöküyor üstüne hafif hafif. Daha fazla düşünmenin ne anlamı var ki? Yarın bir bakış, göz kapaklarının arasındaki bir ışıltı, gizli bir el sıkışma her şeyi ele verecek nasıl olsa. Hülyalara dalmış bir halde merdivenleri çıkıyor, tıpkı hülyalara dalmış bir halde inmiş olduğu gibi, ama yine de sonsuz bir farklılık içinde. Kanı hâlâ hafiften kaynıyor ve ısınmış oda ona şimdi daha berrak ve serin geliyor.

Ertesi sabah uyandığında atlar aşağıda ayaklarını yere vurup toprağı eşelemeye başlamışlardı bile; gülme sesleri ve bunların arasına karışan adını duyuyor. Hızla yerinden fırlıyor – kahvaltıyı kaçırmış – son sürat giyiniyor ve paldır küldür aşağı iniyor, diğerleri onu orada neşeli bir edayla karşılıyor. "Uykucu," diyerek gülüyor Kontes E. ve gülüşü açık renk gözlerinde yanıp sönüyor. Hararetli bir bakış yakalıyor yüzünü: Hayır, hayır, o olamaz, gülüşü fazlasıyla gamsız. "Tatlı rüyalar mı?" diye dalga

geçiyor genç kadın, gelgelelim onun narin bedeni çok cılız görünüyor oğlana. Sorusu hızla bir yüzden diğerine geçiyor dalgalanarak, ne var ki bu yüzlerden hiçbirinde gülümseyen bir yansıma beklemiyor onu.

Ve atlarına binip kırlara doğru ilerliyorlar. Oğlan her bir sese kulak veriyor, bakışlarıyla at üstünde devinen kadın bedenlerinin her bir çizgisine, her bir dalgalanmasına dikkat kesiliyor, her bir eğilip bükülmeyi ve kadınların kollarını nasıl havaya kaldırdıklarını gizlice dinliyor. Öğlen vakti masada dudakların her bir kokusunu veya saçların boğucu havasını hissetmek için eğilerek konuşmalara yanaşıyor, gelgelelim hiçbir şey, hiçbir şey ona bir işaret, ısınmış düşüncelerinin sürebileceği kaçamak bir iz vermiyor. Gün, sonsuz bir biçimde akşama doğru uzuyor. Bir kitaba dalıp okumak istediğinde satırlar kenarlardan taşıp kendilerini ansızın bahçede buluyorlar ve işte tekrar gece oluyor, tuhaf gece – ve o kendini tanımadığı kadının kollarında kenetlenmiş hissediyor. O zaman kitabı titreyen ellerinden bir kenara bırakıp küçük gölün oraya gitmek istiyor. Ve kendini ansızın aynı çakıllı yolda buluyor. Akşam yemekte yanıp tutuşuyor, elleri çılgına dönüyor, sanki izleniyormuş gibi durmadan orayı burayı yokluyorlar, gözleri ürkek ve mahcup bir edayla göz kapaklarının altında bir oraya bir buraya sürünüyor. En nihayet diğerleri iskemlelerini geriye ittiklerinde seviniyor ve derhal kaçarcasına parka gidiyor, süt kıvamında bir sis gibi ayaklarının altında parıldar gibi görünen beyaz yolda

bir aşağı bir yukarı yürüyüp duruyor, yüzlerce, binlerce kez bir aşağı bir yukarı. Artık salonun ışıkları yanıyor mu acaba? Evet, işte en nihayet yandılar ve en nihayet birinci kattaki birkaç kör pencere de parlamaya başlıyor. Hanımlar odalarına çekildi. Artık kadının gelmesi an meselesi, tabii eğer gelmek istiyorsa, ne var ki şimdi her bir dakika kırmızı bir sabırsızlıkla patlayana kadar şişiyor. Ve tekrar bir aşağı bir yukarı, adeta gizli ipler tarafından bir oraya bir buraya sürükleniyor oğlan.

Ve işte o anda beyaz silüet bir koşu merdivenlerden iniyor, hızlı hızlı; oğlanın, kim olduğunu seçemeyeceği kadar hızlı. Bir ay şeridi gibi görünüyor veya ağaçların arasında yitirilmiş, uçuşan, hızlı rüzgârın oradan oraya sürüklediği ve şimdi de, şimdi de oğlanın alelacele koşmaktan ısınmış, küt küt atan bu yabanıl bedeni bir pençe gibi saran kollarına inen bir tül misali. Bu sıcak dalganın beklenmedik bir anda bağrına çarpması, oğlanın bu tatlı vuruştan bayılacak gibi olması ve yalnızca karanlık bir hazzın içine akmak istemesi tıpkı dünkü gibi tek bir anda oluyor. Ama sonra ansızın esriklik ve heyecan sönüyor ve o ateşini zapt ediyor. Hayır, küt küt atan bu yürek sanki kendi göğsünde atıyormuşçasına onu kendine çeken bu gövdenin ismini öğrenmeden bu muhteşem hazzın içinde kendini kaybetmemeli, bu emen dudaklara teslim olmamalı! Yüzünü görebilmek için başını onun öpücüklerinden geri çekiyor: Gelgelelim gölgeler düşüyor ve belli belirsiz bir ışıkta koyu renk saçlara karışıyor. İç içe geçmiş

ağaçlar çok yoğun ve bulutların perdelediği ay ışığı çok donuk. Sadece onun ışıldayan gözlerini görüyor, donuk donuk parlayan mermere derince serpiştirilmiş ışıl ışıl taşlar.

Tek bir kelime duymak istiyor, sesinden koparılmış bir kıymık sadece. "Kimsin sen, söyle bana, kimsin sen?" diyor talepkâr bir edayla. Ne var ki bu yumuşak, nemli ağızda sadece öpücükler var, kelimeler değil. O zaman bunu zorla yaptırmak istiyor oğlan, acıyla atılan bir çığlık, kadının kolunu sıkıyor, tırnaklarını iyice etine geçiriyor, gelgelelim gergin göğsünün soluk alıp verirken alçalıp yükselmesi, sıcacık nefesi ve arada bir acıdan mı yoksa hazdan mı inlediği belli olmayan, inatla sessiz kalan dudakların boğucu baskısından başka bir şey hissetmiyor.

Ve bu inatçı irade karşısında güçsüz kalması, karanlıktan gelen bu kadının ifşa olmadan istediğini alması, kadının ihtiraslı bedeni üzerinde sınırsız bir güce sahip olmasına rağmen adının efendisi olamaması onu çılgına çeviriyor. İçinde bir öfke baş gösteriyor ve onun kucaklayışına direniyor; oysa kadın onun kolundaki tükenişi hissederek ve huzursuzluğunun farkına vararak heyecan içindeki eliyle yatıştırıcı ve ayartıcı bir edayla onun saçlarını okşuyor. Parmaklar saçlarında gezinirken alnında hafifçe çıngırdayan bir şey hissediyor, metal, bir madalyon, bileziğinin ucunda bir oraya bir buraya salınan bir anı madalyası. O zaman ansızın bir düşünceye kapılıyor. Son derece yabanıl bir tutkuyla onun elini kendine çeki-

yor ve madalyonu yarı çıplak koluna iyice bastırıyor, ta ki metalin yüzeyi cildine gömülüne dek. Artık bir işarete sahip olduğu kesin ve şimdi bedeni yanıp tutuştuğu için zar zor zapt ettiği tutkusuna kendini arzuyla teslim ediyor. Sözden yoksun bir kenetlenmenin esrarengiz ve şehvetli koruna dalarak kendini kadının bedenine iyice bastırıyor, onun dudaklarından haz emiyor.

Ve kadın tıpkı dünkü gibi ansızın yerinden sıçrayıp kaçtığında, oğlan onu tutmaya çalışmıyor, zira kolundaki işarete olan merakından dolayı kanı kaynıyor. Fırtına gibi odasına dalıyor, için için yanan lambayı alevlendiriyor ve hararetle anı madalyasının koluna gömdüğü işaretin üstüne eğiliyor.

Artık pek belirgin değil, yuvarlağı silinmiş, ama köşelerden biri hâlâ keskin ve kırmızı, besbelli. Köşeleri aşınmış, orta büyüklükte bir sekizgen olmalı bu anı madalyası, yaklaşık bir peni kadar, ama ondan daha yumuşak, zira yüksekliğe tekabül eden çukur daha derin. Oğlan ona bu denli hararetle baktığı için alev alev yanıyor nişan, birdenbire bir yara gibi acıyor ve ancak elini soğuk suya tuttuğunda acı verici yanma geçiyor. Bu madalyon sekizgen: Oğlan artık kendinden çok emin. Bakışlarında zafer pırıltısı var. Yarın her şeyi öğrenecek.

Ertesi gün kahvaltı masasına ilk oturanlardan birisi o oluyor. Hanımlardan sadece evlenmemiş, yaşlıca bir kadın, oğlanın ablası ve Kontes E. orada. Her şeyi düzenlemişler, aralarındaki konuşmalar onu kaale almadan

yanından sıçrayıp geçiyor. Bu durumda daha iyi gözlem yapabilir. Bakışları hızla kontesin incecik bileğine kayıyor: Bileziği yok. Onunla sakin sakin konuşabilir, ne var ki gözleri huzursuzluk içinde sürekli kapıyı yokluyor. Kuzinleri olan üç kız kardeş birlikte içeriye giriyor şimdi. İçini bir huzursuzluk kaplıyor tekrar. Uzun kollu giysilerin altına itilmiş, ne olduğu belli olmayan ziynetler var kollarında, son sürat masadaki yerlerini alıyorlar; kestane saçlı Kitty tam karşısına oturuyor, sonra sarışın Margot ve saçları karanlıkta gümüş gibi parlayacak ve güneşte altın gibi omuzlarına dökülecek kadar açık renk olan Elisabeth. Üçü de her zamanki gibi soğuk nevale, sessiz ve defediciler, oğlanın nefret ettiği bir vakar içinde donuklar, nefret ediyor, çünkü kendisinden pek de büyük olmadıkları gibi yıllar önce oyun arkadaşlarıydılar. Amcasının genç karısı henüz ortada yok. Kararın böylesine yakın olduğunu hissettiği için oğlanın yüreği her an biraz daha huzursuzlanıyor ve bu gizemin esrarengiz işkencesi birden hoşuna gider gibi oluyor. Meraklı bakışları kadınların ellerini sakince yerleştirdiği veya yanıp sönen bir körfezdeki gemiler gibi ağır ağır hareket ettirip döndürdüğü parlak masa kenarında uçarak geziniyor. Sadece elleri görüyor ve bu eller ona ansızın kendi başına varlıklarmış gibi geliyor, bir sahnedeki figürler gibi, her biri bir hayat ve ruh. Kan neden böyle beynine sıçradı? Korku içinde üç kuzinin de bileziği olduğunu görüyor ve onun burnu büyük, dıştan böylesine kusursuz görünen, her zaman,

çocukluğunda bile inatla içedönük olarak tanımış olduğu bu kadınlardan biri olabileceğine dair kesinlik kafasını karıştırıyor. Hangisi olabilir ki? En büyük olduğu için en az tanıdığı Kitty mi, aksi Margot mı yoksa küçük Elisabeth mi? Aralarından birinin olmasını dilemeye hiç mi hiç cesareti yok. Gizliden gizliye hiçbirinin olmamasını veya bunu bilmemeyi istiyor. Ne var ki bilme arzusu onu peşi sıra sürüklüyor.

"Bir bardak daha çay rica edebilir miyim, Kitty?" Boğazında kum varmış gibi çıkıyor sesi. Fincanı uzatıyor, kız şimdi kolunu kaldırıp ona ulaşana kadar masanın üzerinden uzatmak zorunda. Şimdi – bileziğinden bir madalyonun aşağıya sarkarak titreştiğini görüyor, eli bir saniyeliğine olduğu yerde donup kalıyor, ama hayır, hafifçe porselene vuran yuvarlak, yeşil bir taş bu. Bakışları minnettar bir edayla bir öpücük gibi Kitty'nin kahverengi saçlarını okşuyor.

Bir an soluğunu tutuyor.

"Zahmet olmazsa bir şeker alabilir miyim, Margot?" Masanın öte tarafındaki ince el uyanıyor, gerinerek uzanıyor, gümüş bir çanağın çevresinde bükülüyor ve onu öbür tarafa getiriyor. Ve oğlan – eli titriyor hafifçe – işte o anda, Margot'nun bileğinin giysisinin altına gizlendiği yerde ince işli bir bilezikten eski bir gümüş madalyonun aşağı sarkarak salındığını görüyor, aşınmış bir sekizgen, bir peni büyüklüğünde, belli ki bir aile yadigârı. Dün etini yakmış olan sivri köşeleriyle bir sekizgen sonuçta. Oğlan

eline pek hâkim olamıyor, yanındaki şeker maşasını iki kez el yordamıyla yokluyor, ancak ondan sonra çayına bir şeker atıyor ve onu içmeyi unutuyor.

Margot! Bu isim dudaklarını yakıyor; şaşkınlıktan çığlık atacak ama yine de dişini sıkıyor. O anda kızın hafif nükteli, soğuk, ölçülü bir edayla ve oğlanı hayatının bu yalanı karşısında dehşete düşürecek kadar dingin bir biçimde soluk alıp vererek konuştuğunu duyuyor – ve sesi kulağına sanki birisi kürsüden konuşuyormuşçasına yabancı geliyor. Daha dün soluklarını bastırdığı, geceleri yırtıcı bir hayvan gibi onun üstüne çullanan nemli dudaklarını içtiği kadın gerçekten bu kadın mı? Gözlerini dudaklardan alamıyor. Evet, inat, kapalılık, bunlar olsa olsa bu keskin dudaklarda gizlenebilir, peki ya aşkı ve şehveti ele veren şey nedir?

Sanki ilk kez görüyormuşçasına daha derinden inceliyor onun yüzünü. Ve ilk kez kendini sevinçten uçacak, titreyecek kadar mutlu hissediyor, neredeyse ağlayacak, bu mağrur haliyle ne kadar da güzel, bu sırrıyla ne kadar da cezbedici. Bakışları hazla yuvarlak, sonra keskin bir açıyla ansızın kavislenerek yukarıya çıkan kaş çizgilerini izliyor, kendini onun gri yeşil gözlerinin serin akiğine derin derin gömüyor, hafif hafif parlayan beyaz yanaklarını öpüyor, şimdi keskin bir biçimde gerilmiş dudakları öpmeye hazır hale getirmek için kubbelendiriyor, saçların çevresinde dört dönüyor ve hızla aşağıya inerek artık onun bütün bedenini hazla kavrıyor.

O esnada aşağıdan ablası sesleniyor. Atlar sabah gezintisi için hazır, tedirgin devinimlerle salınıyor ve gemlerini sabırsızlıkla çiğniyorlar. Herkes hızla peş peşe eyerlere çıkıyor ve sonra rengârenk topluluk bahçedeki geniş bulvarda yol almaya başlıyor. Önce tırıs – bu ahenk kanı kaynayan oğlanın kovalama ölçüsüne uymuyor pek. Ne var ki büyük kapıyı geçtikten sonra, dizginleri atlara bırakıp fırtına gibi yolun sağından ve solundan sabah vakti hâlâ hafif hafif buğusu tüten çayırlara çıkıyorlar. Gece kuvvetli bir çiy düşmüş olmalı, zira puslu dumanın ardında tedirgin kıvılcımlar parıldıyor ve hava sanki yakınlardaki bir şelale sayesinde muhteşem bir biçimde serinlemiş. Kapalı grup bir süre sonra dağılıyor ve zincir, renkli kıymıklar halinde parçalanıyor, birkaç binici şimdiden ormana varıp tepelerin arasında gözden kayboluyor.

Margot en önde olanların arasında. Yay çizen çılgın hamleleri, onu saçlarından yakalayan rüzgârın esintisini, vınlayarak dörtnala ileriye atılmanın tarifsiz duygusunu seviyor o. Oğlan onu fırtına gibi takip ediyor: Mağrur bedeninin yükseldiğini, vahşi devinimlerle yay çizerek güzel bir çizgi haline geldiğini görüyor, arada bir hafif kızarmış yüzünün nasıl uçtuğunu, gözlerindeki parıltıyı görüyor ve gücünü bu denli tutkuyla ortaya koyduğu için onu yeniden tanıyor. İçinde apansız doğan aşkı, arzuyu hissediyor umarsızca. Onu o anda tutup attan indirmek, kollarına almak, ele avuca sığmaz dudaklarını tekrar içmek ve heyecan içindeki yüreğinin atışlarını kendi göğ-

sünde yakalamak arzusuyla yanıp tutuşuyor. Atını mahmuzluyor ve hayvan kişneyerek öne atılıyor. Şimdi onun yanı başında, dizi neredeyse onunkine değiyor, üzengiler hafif hafif çarpışıyor. Artık söylemek zorunda, söylemek zorunda. "Margot," diyor kekeleyerek. Kız başını çeviriyor, keskin kaş havaya kalkıyor. "Ne oldu, Bob?" Son derece soğuk söylüyor bunu. Ve gözleri de son derece soğuk ve boş. Oğlanın dizlerinin bağı çözülüyor. Ne söylemek istiyordu? Artık bilmiyor. Geri dönmekle ilgili bir şeyler kekeliyor. "Yoruldun mu?" diyor kız, oğlana biraz müstehzi geliyor bu. "Hayır, ama diğerleri çok geride kaldı," diye ağzından dökülüyor zar zor. Bir an daha geçse son derece anlamsız bir şey yapabileceğini, ya ansızın kollarını ona uzatacağını ya ağlamaya başlayacağını ya da elinde elektriğe tutulmuş gibi titreyen kamçıyla ona vuracağını hissediyor. Bir hamlede atı geri çekiyor, at hafifçe şahlanıyor. Kız yerinde yükselerek fırtına gibi yoluna devam ediyor, mağrur ve erişilmez.

Bir süre sonra diğerleri de oğlana yetişiyor. Sağında ve solunda vızıldayan aydınlık konuşmalar onu çevreliyor, ne var ki sözler ve gülüşmeler tıpkı nalların sert takırtısı gibi anlamsız bir biçimde ona vız gelip tırıs gidiyor. Kıza aşkını söyleme ve onu itirafa zorlama cesaretini gösteremediği için kendine eziyet ediyor ve onu zapt etme tutkusu vahşileştikçe vahşileşiyor, tıpkı kırmızı bir gökyüzü gibi gözlerinin önünde kıra düşüyor. Sanki niye onunla alay etmedi ki, tıpkı onun da inadıyla kendisine yaptığı

gibi? Bilinçsizce atı sürmeye devam ediyor ve ancak öfkeli bir vınlamayla biraz yatışıyor. O esnada diğerleri geri dönüş için sesleniyor. Güneş tümseklerin üstüne sızmış ve öğlen vaktinde tam tepede. Tarlalardan yumuşak, dumanlı, hoş bir koku esiyor, renkler pasparlak ve erimiş altın gibi insanın gözünü alıyor. Kırın üzerinde bunaltıcı ve ağır bir hava kabarıyor, terli atlar uykulu bir halde tırısa geçip sıcak buharlar salarak soluyorlar. Kafile yeniden bir araya geliyor, neşe şimdi daha gevşek ve konuşmalar daha kıt.

Margot da yeniden ortaya çıkıyor. Atı köpük köpük, giysisinde beyaz kar taneleri titreşiyor, saçındaki yuvarlak topuzu çözüldü çözülecek, gevşek bir biçimde sadece birkaç tokayla duruyor. Oğlan büyülenmiş gibi gözünü sarı örgülü saçlardan alamıyor ve topuzun birden çözülüp yabanıl bir esintiyle kızın omuzlarına dökülebileceği düşüncesi onu heyecandan çılgına çeviriyor. Şosenin sonunda bahçenin kubbeli büyük kapısı ve onun arkasında saraya giden geniş geçit parıldıyor artık. Oğlan dikkatlice atı yönlendirip diğerlerinin yanından geçiyor, hedefe ilk varan o oluyor, attan iniyor, koşturarak yanına gelen hizmetkâra dizginleri verip grubu bekliyor. Margot son varanların arasında. Son derece yavaş, tırıs adım yaklaşıyor, bedeni gevşemiş bir biçimde arkaya kaykılmış durumda, tıpkı bir haz sonrasında bitkin düşmüş gibi. Mest olup kendinden geçtikten sonra da böyle olmalı, diye hissediyor oğlan, dün akşam, bir önceki akşam da böyle olmalı.

Anıları onu bir kez daha atılgan bir hale getiriyor. Israrla kızın yanına seğirtiyor. Soluk soluğa attan inmesine yardım ediyor.

Üzengiyi tuttuğunda eli yanıp tutuşarak kızın narin ayak bileğini sarıyor. Hafifçe mırıldanarak "Margot," diye inliyor. Kız bir bakışla bile olsa ona cevap vermiyor ve attan aşağıya sıçrarken kendisine uzatılan eli tutuyor.

"Margot, ne kadar da muhteşemsin sen," diye kekeliyor bir kez daha. Kız onun yüzüne sert bir ifadeyle bakıyor, kaşı alnında yeniden havaya kalkıyor. "Sen sarhoşsun galiba, Bob! Ne zırvalıyorsun öyle?" Ne var ki oğlan kızın suratının değişmesine öfkelenerek tutkudan kör olmuş bir halde hâlâ tuttuğu eli sanki onunla bağrını delmek istiyormuş gibi göğsüne bastırmaya devam ediyor. İşte o esnada Margot öfkeden kıpkırmızı kesilerek onu sertçe itiyor, oğlan sendelerken yanından hızla geçip gidiyor. Bütün bunlar o kadar ani, o kadar hızlı oluyor ki, kimse fark etmiyor ve oğlan bunun sadece ürkütücü bir rüya olduğuna inanmak istiyor.

Sonra bütün gün öylesine solgun, öylesine heyecanlı ki, sarışın Kontes yanından geçerken elini onun saçlarında gezdirip neyin var diye, soruyor. Öylesine öfkeli ki, havlayarak göğsüne sıçrayan köpeğini bir tekmeyle kovalıyor, oyun oynarken öylesine beceriksiz ki, kızlar onunla dalga geçiyor. Margot'un bu akşam ona gelmeyebileceği düşüncesi kanını zehirleyip onu kızdırıyor ve hırçınlaştırıyor. Çay vaktinde bahçede birlikte oturuyorlar, Margot

tam karşısında ama yüzüne bakmıyor. Gözleri mıknatısla çekiliyormuş gibi titreşerek sürekli onunkilere yöneliyor, oysa onunkiler tıpkı gri bir taş kütlesi gibi soğuk ve en ufak bir yankı vermiyorlar. Onunla böyle oynaması yüzünden kızgınlığa kapılıyor. Kız böylesine haşin bir edayla ondan yüz çevirdikçe yumruklarını sıkıyor ve ona bir tane patlatabileceğini hissediyor.

"Neyin var Bob, çok solgunsun," diyor bir ses ansızın. Küçük Elisabeth bu, Margot'un kız kardeşi. Kızın gözlerinde sıcak, yumuşak bir ışık parlıyor, ama oğlan bunu fark etmiyor. Kendini yakalanmış gibi hissediyor ve öfkeyle "Bıktım sizin şu lanet olası endişelerinizden, rahat bırakın beni," diyor. Ve anında pişman oluyor. Zira Elisabeth'in beti benzi atıyor, başını öbür yana çevirip sesinde gözyaşlarıyla "Sen de tuhaf ötesisin yani," diyor. Herkes kızgın, neredeyse tehditkâr bir edayla ona bakıyor, zaten o da kendi hatasını hissediyor. Gelgelelim tam o esnada, oğlan daha özür dileme fırsatını bulamadan sert bir ses duyuluyor, tıpkı bir bıçak gibi yalın ve keskin, Margot'un masanın üzerinden aşan sesi. "Ben zaten Bob'u yaşına göre çok küstah buluyorum. Ona bir centilmen veya sadece bir yetişkin gibi davranmak haksızlık oluyor." Margot söylüyor bunu, daha dün gece ona dudaklarını armağan eden Margot. Çevresindeki her şeyin döndüğünü, gözlerinin önünde bir sis perdesi indiğini hissediyor oğlan. Bir öfke kaplıyor içini. "Öyle ya, sen bilirsin bunu, özellikle de sen!" diyor son derece fesat bir vurguyla ve yerinden

kalkıyor. Yaptığı ani hareket yüzünden arkasındaki iskemle devriliyor, ama o arkasına dönüp bakmıyor.

Kendisine bile çok anlamsız görünse de akşam yine bahçede dikilip onun gelmesi için Tanrı'ya yakarıyor. Belki bu da sadece bir çarpıtma ve inattı, hayır, artık onu daha fazla sorgulamayacak ve ona daha fazla eziyet etmeyecek, yeter ki gelsin, yeter ki bu yumuşak, nemli dudakların öfkeli ihtirasını bir kez daha her şeyi mühürleyen ağzında hissedebilsin. Saatler uykuya dalmış gibi görünüyor, gece vakti uyuşuk, miskin bir hayvan uzanıyor sarayın önüne: Zaman delicesine uzun. Çevresindeki çimlerin hafif vızıltısı iğneleyici insan sesleriyle canlanıyormuş gibi geliyor ona, usul usul hareket eden, hem kendi gölgeleriyle hem ışığın hafif parıltısıyla oynayan bütün bu dal budak adeta müstehzi eller gibi. Tüm sesler iç içe geçmiş ve yabancı, bunların yarattığı kıpırtılı heyecan sessizlikten daha acı verici. Bir ara kırlarda bir köpek havlıyor, bir ara da gökyüzünü kayan bir yıldız kat ediyor çaprazlamasına, sonra sarayın arkasında bir yere düşüyor. Gece giderek daha aydınlanıyormuş, yola düşen ağaç gölgeleri giderek daha kararıyormuş ve hafif sesler giderek daha fazla iç içe geçiyormuş gibi görünüyor. Sonra gezinen bulutlar gökyüzünü tekrar donuk, hüzünlü bir karanlığa büründürüyor.

Oğlan volta atıyor. Gittikçe daha şiddetli ve daha hızlı. Arada bir öfkeyle bir ağaca vuruyor veya ağaç kabuğunu parmaklarının arasında eziyor, o kadar öfkeli eziyor ki,

parmakları kanıyor. Hayır, gelmeyecek, zaten biliyordu, yine de inanmak istemiyor buna, çünkü sonra asla gelmez, bir daha asla. Hayatının en acı anı. Ve tutkularıyla henüz o kadar genç ki, kendini bütün gücüyle nemli yosunların içine atıyor, elleri toprağı pençeliyor, yanaklarında gözyaşları ve çocukluğunda hiç ağlamadığı ve bir daha da hiç ağlayamayacağı kadar sessiz, acı hıçkırıklar.

O sırada hafif bir koru çatırtısı onu umutsuzluğundan ve çaresizliğinden uyandırıyor. Ve yerinden sıçrayıp yoklayan kör elleriyle öne doğru uzanır uzanmaz, çılgınca düşlediği bedeni – göğsüne aldığı bu ani, sıcak darp ne kadar da muhteşem – tekrar kollarında tutuyor işte. Boğazında bir hıçkırık köpürüyor, tüm varlığı eşi benzeri görülmemiş bir çırpıntıda eriyor ve bu uzun, dolgun bedeni kendine öyle sert çekiyor ki, yabancı ve sessiz dudaklardan bir inilti çıkıyor. Ve onu kendi gücünün altında inlerken hissettiğinde, ilk kez onun efendisi olduğunu ve dünkü gibi, bir önceki gün gibi onun keyfinin avı olmadığını hissediyor; kendisini süründürüp, yüzlerce saat çektirdiği eziyet karşılığında ona eziyet etme, inadı karşılığında, bu akşam başkalarının önünde sarf ettiği aşağılayıcı sözler, hayatının bu yalancı oyunu karşılığında onu cezalandırma arzusu kaplıyor içini. Nefret ona olan yakıcı aşkıyla o kadar ayrılmaz bir biçimde iç içe ki, bu kucaklama sevecenlikten ziyade bir mücadele. Kızın ince bileklerini, soluyan bedeni titreyerek dönecek kadar sıkıyor ve onu kıpırdayamayacağı, hazdan mı yoksa acıdan mı olduğunu

bilmeden sadece inleyeceği biçimde tekrar şiddetle kendine çekiyor. Ne var ki onun ağzından laf alması mümkün değil. Bu boğuk iniltiyi de kilitlemek için emen dudaklarını kızınkine bastırdığında sıcak bir nemlilik hissediyor, kan, sızıntı halinde akan kan, kızın dişleri dudaklarına onu ısıracak kadar kenetlenmiş. Ve böylece kıza eziyet etmeye devam ediyor, ta ki birdenbire kendi gücünün geçip gittiğini hissedene ve hazzın sıcak dalgası içinde yukarıya fırlayana kadar, şimdi ikisi birlikte soluyorlar, göğüs göğse. Yalazlar düşüyor gecenin üzerine, yıldızlar gözlerinin önünde titreşerek parıldıyor, her şey çılgına dönüyor, düşünceler gittikçe azarak dönüp duruyor, her şeyin tek bir adı var: Margot. Akkor halindeki ruhunun derinliklerinden boğuk bir sesle bu sözcüğü dilinin altından çıkarıyor nihayet, büyük bir sevinç ve umutsuzluk, özlem, nefret, aynı anda öfke ve aşk, tek bir çığlık, üç gündür içini ezen eziyet: Margot, Margot, onun gözünde dünyanın müziği bu iki hecede salınarak titreşiyor.

Tıpkı bir darbe gibi bedeninin içinden geçiyor. Sarmaş dolaş olmanın şiddeti bir anda donuyor, yabanıl, kısa bir sarsıntı, bir hıçkırık, bir ağlama kendini gırtlaktan dışarıya atıyor ve sonra devinimlerde yeniden bir ateş, ama sadece birbirinden kopmak için, sanki nefret edilen bir temastan kopar gibi. Onu tutmaya çalışıyor, ne var ki kız pençeleşerek onunla mücadele ediyor, yüzü ona doğru eğilip yaklaştığında yanaklarında öfke gözyaşlarının titreştiğini ve ince bedenin bir yılan gibi doğrulduğunu hissediyor.

Ve kız aniden onu öfkeli bir darbeyle bir kenara fırlatıp oradan kaçıp gidiyor.

Ve işte yine orada yapayalnız kalıyor, korkmuş ve dağılmış bir halde, tıpkı ilk seferinde sıcaklık ve tutkunun aniden kollarından kopup gittiği gibi. Gözlerinin önünde yıldızların nemli şavkını görüyor ve kanı içeriden saçtığı sivri kıvılcımlarla alnını deliyor. Ona ne oldu böyle? El yordamıyla ağaçların arasından geçip bahçenin derinliklerine doğru ilerliyor, orada bir fıskiye olduğunu biliyor ve suyun, usul usul mırıldanan ve bulutların içinden artık yavaş yavaş tekrar uyanmakta olan ayın yansısında muhteşem parıltılar saçan beyaz, gümüşi suyun ellerini okşamasına izin veriyor. Ve o anda, görüşünün biraz daha netleştiği esnada, sanki ılık rüzgâr, esintisiyle kızı ağaçların arasından çekip götürmüş gibi delicesine bir keder kaplıyor içini. Bağrından ılık gözyaşları fışkırıyor ve Margot'u ne kadar çok sevdiğini, birbirleriyle kucaklaştıkları anlara göre daha güçlü, daha berrak bir biçimde hissediyor. O zamana kadar olup biten her şey gittikçe azalıyor, esriklik, ürperti, sahip olma kasılması ve gizemin yasak öfkesi: Tatlı bir hüzünle büsbütün aşk kuşatıyor onu, neredeyse özlemden yoksun ama yine de muazzam bir aşk.

Niye kıza bu kadar eziyet etti ki? Kız ona şu üç gece içinde dile getirilemeyecek kadar çok şey vermedi mi, ona sevecenliği ve aşkın çılgınca ürpertisini öğrettiğinden beri hayatı ansızın kasvetli bir alacakaranlıktan ışıl ışıl ve tehlikeli bir ışığa kavuşmadı mı? Ve gözyaşlarıyla, öfke

içinde elinden kaçıp gidiverdi işte! Onunla barışmak için karşı konulmaz, yumuşak bir arzu büyüyor içinde, hoş, dingin bir söz söylemek, onu arzudan yoksun, sessiz sedasız kollarında tutmak ve ona ne kadar minnettar olduğunu söylemek için şiddetli bir arzu. Evet, onun yanına gitmek istiyor, büsbütün bir alçakgönüllülük içinde ve ona onu ne kadar saf duygularla sevdiğini, bir daha asla adını ağzına almak istemediğini, onu bir daha asla yasak sorulara cevap vermesi için zorlamayacağını söylemek istiyor.

Su gümüşi pırıltılarla çağlıyor ve o, kızın gözyaşlarını düşünmeden edemiyor. Belki de şimdi odasında yapayalnız, diye düşünmeye devam ediyor, ona sadece herkesi gizlice dinleyen ve kimseyi avutmayan şu fısıltılı gece kulak veriyordur. Ona aynı anda hem uzak hem yakın olmak, saçının bir zerre parıltısını görmese de, sesinden esip giden tek bir kelime duymasa da ruhlarının bu dolanmışlığı katlanılmaz bir işkenceye dönüşüyor. Ve onun yakınında olma özlemi karşı konulmaz bir hal alıyor, yeter ki kapısının önünde bir köpek gibi yatsın veya penceresinin altında bir dilenci gibi dikilsin.

Çekingen devinimlerle ağaçların karanlığından oraya buraya sürtünerek çıktığında, kızın birinci kattaki penceresinde hâlâ ışık yandığını görüyor. Donuk bir parıltı bu, titrek sarı ışığı dallarını bir sürü inip kalkan el gibi pencereye dayamak isteyen ve öne doğru uzatan ve hafif rüzgârda tekrar gevşeten akçaağacın yapraklarını ancak aydınlatıyor, küçük, boş pencere camının önünde karan-

lık, devasa bir dinleyici. Margot'un bu boş camın ardında beklediği, belki de hâlâ ağladığı veya aklının kendisinde kaldığı düşüncesi oğlanı öyle heyecanlandırıyor ki, ayakta sallanmamak için ağaca yaslanmak zorunda kalıyor.

Büyülenmiş gibi gözünü dikip yukarıya bakıyor. Beyaz perdeler hava akımında tedirgin tedirgin oynaşarak sallanıyor, kimi zaman lambanın sıcak ışığının içerideki ışınları yüzünden altuni, kimi zaman da öne doğru havalanıp yuvarlak yaprakların arasından sızıp titrek bir parıltıyla ay şeridine değdiklerinde gümüşi. Ve içe doğru dönük pencere camı gölge ve ışığın bu hareketli akışkanlığını aydınlık yansımaların gevşek dokusu halinde yansıtıyor. Ama şimdi heyecanlı gözlerle gölgelerin karanlığından yukarıya bakıp duran ve yanıp tutuşan oğlana olayın Cermen alfabesini andıran karanlık harfleri boş yüzeye yazılmış gibi görünüyor. Gölgelerin akışkanlığı, ince bir duman gibi boş yüzeyin üzerine esen gümüşi parıltı, bu uçucu algılar onun hayal gücünü titreşen imgelerle dolduruyor. Onu görüyor, Margot'u, yüce ve güzel, ah, o çılgın sarı saçlar, çözülmüş halde, kanında dalgalanan kendi tedirginliğini odada, kızın tutkusunun boğuculuğunda, hıçkıran öfkesinde görüyor. Şimdi adeta camdan bakar gibi aşırı yüksek duvarların içinden geçerek onun en ufak devinimlerini, ellerinin korkuyla titrediğini, bir koltuğa çöküşünü ve gözlerini dikip yıldız beyazı gökyüzüne sessiz, umutsuz bakışını görüyor. Hatta bir an camın aydınlandığını, uyuyan bahçeye bakmak, kendisini gör-

mek için ürkek ürkek aşağıya eğilen yüzünü seçtiğini sanıyor. Ve o anda o delice duygu çöküyor üstüne, kontrollü ama yine de ısrarlı bir biçimde yukarıya doğru sesleniyor: Margot!.. Margot!

Tül gibi bir uçuşma değil miydi bu, boş yüzeyin üzerinden geçen beyaz ve hızlı bir uçuşma? Açık seçik gördüğünü sanıyor bunu. Kulak kabartıyor. Gelgelelim yaprak kıpırdamıyor. Arkasında mahmur ağaçların hafif soluğu ve çimlerdeki ipeksi çıtırtı miskin rüzgârın etkisiyle hafifçe kabarıyor, bir uzaklaşıyor, bir sesini yükseltiyor – usul usul hışırdayarak sonlanan sıcak bir dalga. Sakin soluyor gece ve sessiz duruyor pencere, karartılmış bir resmin gümüşi çerçevesi. Kız onu duymadı mı? Yoksa onu duymak mı istemiyor artık? Pencerenin çevresinde titreşen bu parlaklık iyice kafasını karıştırıyor. Bağrından kopup gelen arzuyla çarpan yüreği yüzünden ağaç kabuğu böylesine şiddetli bir tutku karşısında titriyor adeta. Tek bildiği, o anda onu görmeden, o anda onunla konuşmadan duramaması, eğer ona bu şekilde seslenirse insanlar oraya gelebilir veya uykularından uyanabilirler. Şimdi bir şey olmak zorundaymış gibi hissediyor, en olmayacak şeyin olmasını diliyor, tıpkı rüyada her şeyin kolay ve ulaşılabilir olması gibi. Bakışları bir kez daha yukarıya kalkıp pencereye uzandığında ansızın dayandığı ağacın, dalını bir kılavuz misali ileriye uzattığını görüyor ve eli daha da çılgın bir biçimde gövdeyi sarıp kavrıyor. Her şeyi açık seçik kavrıyor ansızın, yukarıya çıkmak zorunda – gövde hazır ama

insanın elinde yumuşak ve kaygan bir his uyandırıyor – ve ona yukarıya tırmanıp seslenmeli, penceresinin bir karış önünde, tam orada, ona yakınken onunla konuşmak istiyor, kız onu bağışlamadan aşağıya inmemeli. Bir an bile durup düşünmüyor, sadece sessiz bir cazibeyle parlayan pencereyi görüyor ve yanı başında kendisini taşımaya hazır, iri yarı, bodur ağacı hissediyor. İşte birkaç hızlı tutunma, yukarıya bir hamle daha, bir dalda asılı kalan elleri gövdesini azimle yukarıya çekiveriyor. İşte, artık yukarıda asılı bir halde, neredeyse en tepede, altında dehşet içinde sallanan yaprakların arasında. Dalga dalga titreşen bu uğultu yaprakları çalkalıyor ve öne eğilen dal her şeyden habersiz kızı uyarmak istiyormuş gibi daha güçlü bir biçimde pencereye yaklaşıyor. Ağaca tırmanan oğlan artık odanın beyaz tavanını ve tavanın ortasında lambanın altuni parıltılar saçan ışık çemberini görüyor. Ve heyecandan hafifçe titreyerek biliyor ki, az sonra kızın kendisini görecek, ağlarken, sessizce hıçkırırken veya bedeninin çıplak ihtirası içinde. Kolları gevşiyor ama sonra yeniden kendine geliyor. Kızın penceresine dönük daldan aşağıya kayıyor yavaş yavaş, dizleri hafifçe kanıyor, eli yarılmış halde, yine de tırmanmaya devam ediyor, pencerenin yakın ışığı kendisini aydınlatmak üzere artık. Geniş bir yaprak yığını görüşünü sarmalıyor, özlemle yanıp tutuştuğu o son bakışı, yaprakları kenara itmek üzere elini kaldırdığı ve öne doğru eğilip ışık üstüne düştüğü anda gövdesi sallanıp dengesini kaybediyor ve anafor yaparak yere çakılıyor.

Ağır bir meyve yere düşmüşçesine hafif boğuk bir çarpma oluyor çimlerde. Yukarıda birisi tedirgin bakışlarla pencereden aşağıya sarkıyor, ne var ki karanlık, boğulan birini kendi akıntısına çeken bir göl misali kıpırtısız ve sessiz. Az sonra yukarıdaki ışık sönüyor ve bahçe tekinsiz bir alacakaranlık parlaklığı içinde bir hayalet gibi yeniden suskun gölgenin üstüne düşüyor.

Yere çakılan oğlan birkaç dakika sonra kendine geliyor. Bakışlarını bir yabancı gibi bir anlığına yukarıya, birkaç çılgın yıldızın soğuk soğuk kendisine baktığı solgun gökyüzüne dikiyor. Hemen ardından sağ ayağında korkunç bir acı hissediyor, denediği ilk küçük harekette neredeyse avazı çıktığı kadar bağıracağı bir acı. İşte o anda başına geleni anlıyor. Ayrıca Margot'un penceresinin altında öylece yatmaya devam etmemesi, kimseyi yardıma çağırmaması, ses çıkarmaması ve gürültü yapacak en ufak bir hareket yapmaması gerektiğini de anlıyor. Alnından kan damlıyor, çimenlerdeki bir çakıl taşına veya tahta parçasına çarpmış olmalı, sırf gözlerine akmasın diye uyduruk bir hareketle eliyle kanı siliyor. Ve sonra iki büklüm sol tarafına yatmış bir halde tırnakları toprağa geçirilmiş elleriyle yavaş yavaş kendini öne doğru çekmeye çalışıyor. Kırık bacağına her dokunduğunda içinde öyle bir acı yükseliyor ki, tekrar bayılmaktan korkuyor. Yine de merdivene kadar yarım saat boyunca ağır ağır sürünerek ilerliyor ve artık kollarının tutmadığını hissediyor. Soğuk soğuk döktüğü ter alnından damlayan koyu kana karışıyor: En berbat son

aşamayı da aşmak zorunda, delicesine bir acıyla onu ağır ağır yukarıya doğru zorlayan merdiveni. Yukarıya varıp tırabzana titreyerek tutunduğu anda solukları hırıldamaya başlıyor. Birkaç adım daha atarak kendini seslerin geldiği ve ışığın göz kırptığı oyun salonunun kapısına kadar sürüklemeyi başarıyor. Kapı kulpuna yapışıyor ve adeta arkadan itilmiş gibi kendisine teslim olan kapıyla birlikte ansızın aydınlık odanın içine düşüyor.

Bu düşme anındaki görüntüsü korkunç olmalı, çünkü yüzü kan revan içinde ve toprağa bulanmış halde külçe gibi yere düştüğünde erkekler deli gibi yerlerinden fırlıyor, iskemleler birbiriyle çarpışarak devriliyor, herkes yardım etmek için ona yöneliyor. Onu özenle kanepeye taşıyorlar. Parka gitmek üzere dışarıya çıktığında merdivenden yuvarlandığını söylemek için iki kelimeyi bir araya getirmeye fırsat bile bulamadan ansızın gözü kararıyor ve algıları yok oluyor.

Bir at eyerleniyor ve aralarından birisi bir hekim bulmak üzere en yakın yere yollanıyor. Ödü patlamış olan saray dehşetengiz bir biçimde canlanıyor: Işıklar koridorlarda ateş böcekleri gibi titreşiyor, fısıltılı sesler kapıları açarak sorular soruyor, ürkek ve mahmur hizmetkârlar peyda oluyor ve en nihayet baygın oğlanı yukarı kattaki odasına taşıyorlar.

Hekim bir kırık saptıyor ve herhangi bir tehlike olmadığı yönünde herkesi rahatlatıyor. Ancak talihsiz oğlanın, bacağındaki bandajla uzun süre kıpırdamadan yatmak zo-

runda olduğunu söylüyor. Oğlan bunu öğrendiğinde donuk ve dermansız bir edayla gülümsüyor. Bu ona pek de ağır ve zor gelmiyor. Ne de olsa yukarı kattaki aydınlık bir odada gürültüye ve insanlara maruz kalmadan uzun süre yalnız başına öylece yatmak güzel, üstelik burada insan ağaç tepelerinin hışırtısı eşliğinde sevdiği birini hayal edebilir. Her şeyi sükûnet içinde düşünüp gözden geçirmek, sevgiliyle ilgili sessiz hayaller kurmak, bütün görevlerden azade olmak, insan göz kapaklarını bir anlığına kapattığında yatağa yanaşan bu hoş hayallerle baş başa kalmak ne kadar da tatlı. Aşkın bu solgun, alacakaranlık hayallerden daha sessiz ve güzel anları yoktur belki de.

İlk günlerde ağrısı kuvvetli olsa da, bu ona garip bir haz duygusu veriyor. Margot'un, sevgilinin, uğruna acı çekiyor olma düşüncesi oğlana son derece romantik ve coşkulu bir özgüven kazandırıyor. Tıpkı bir şövalyenin kadınının renklerini üstünde taşıdığı gibi, benim de yüzümde sürekli taşıyabileceğim kan kırmızı açık bir yaram olsaydı keşke veya kırılmış ve ezilmiş bir halde onun penceresinin önünde yatmak ve bir daha hiç ayılmamak da güzel olurdu, diye geçiriyor aklından. Kızın ertesi gün penceresinin altındaki sesler ve çığlıklar yüzünden uyanıp nasıl da merak içinde pencereden sarktığını, onu penceresinin altında ezilmiş bir halde gördüğünü, onun uğruna öldüğünü düşünerek hayalini sürdürüyor. Ve onun bir çığlık atarak nasıl yere yıkıldığını görüyor, bu tiz çığlık kulaklarında çınlıyor, sonra onu çaresizliği

ve kederi içinde görüyor, siyah giysileri içinde kasvetli ve ciddi bir edayla oradan oraya sürüklenerek sarsılmış bir yaşam sürdürdüğünü, insanlar ona acısıyla ilgili soru sorduklarında dudaklarının çevresindeki hafif irkilmeyi görüyor.

Günlerce hayal kuruyor böylece, önce sadece karanlıkta, sonra da gözleri açıkken, kısa sürede bu tatlı imgenin rahatlatıcı anısına alışıyor. Herhangi bir anın ışıl ışıl veya gürültülü olması kurduğu bu imgenin duvarlarda sürünen ışıl ışıl bir gölge misali ona yanaşmasını veya kızın ister yapraklardan damlayan su tanecikleri, ister keskin gün ışığında kum çıtırtısı yüzünden uzaklaşan sesini işitmesini engelleyemiyor. Böylece saatlerce Margot'la konuşuyor veya onunla yolculuklara ve muhteşem araba gezintilerine çıktığını hayal ediyor. Ne var ki kimi zaman da adeta sarsılarak bu hayallerden uyanıveriyor. Kız acaba gerçekten onun yasını tutar mı? Onu gerçekten hatırlar mı?

Elbette, kız arada bir hastayı ziyaret ediyor. Ne zaman düşüncelerinde onunla konuşsa ve onun aydınlık imgesi karşısında dursa kapı açılıyor ve o içeriye giriyor, asil ve güzel, bir o kadar da hayallerindeki varlıktan çok farklı. Çünkü o hayallerindeki Margot gibi yumuşak değil ve onu alnından öpmek için de heyecanla eğilmek yerine şezlonga oturup ona nasıl olduğunu, ağrısının olup olmadığını soruyor ve birkaç eğlenceli olay anlatıyor. Oğlan onun yanında olduğu anlarda o kadar tatlı bir

ürküntüye kapılıyor ve o kadar kafası karışıyor ki, yüzüne bakmaya cesaret edemiyor; sesini daha iyi duymak, sözlerinin tınısını, daha sonra saatler boyunca titreşerek çevresinde süzülen bu kendine özgü müziği içine daha derin çekmek için genellikle göz kapaklarını indiriyor. Ona tutuk yanıtlar veriyor, zira onun soluğunu işittiği ve böylece onunla odada, uzay boşluğunda gerçekleşen bu en derin birlikteliği hissettiği anlarda suskunluğu çok seviyor. Ve sonra kız kalkıp kapıya yöneldiğinde oğlan ağrısına rağmen olduğu yerde zar zor geriniyor, onun hareket halindeki figürünün bütün çizgilerini bir kez daha içine çizmek, paldır küldür yeniden hayallerinin güven vermeyen gerçekliğine düşmeden önce onu bir kez daha canlı canlı kavramak için.

Margot onu hemen hemen her gün ziyaret ediyor. Ama Kitty ve Elisabeth de gelmiyor mu zaten, her defasında korku içinde onun yüzüne bakan ve son derece yumuşak, kaygılı bir sesle ona daha iyi olup olmadığını soran küçük Elisabeth. Kız kardeşi ve diğer kadınlar da her gün gelip onun nasıl olduğuna bakmıyor mu, hepsi de ona aynı şekilde candan davranmıyor mu? Onlar da yanında kalıp ona eğlenceli hikâyeler anlatmıyorlar mı? Hatta çok daha uzun kalıyorlar, zira varlıklarıyla onun hülyalara dalmış duyularını kovalıyor, onu düşüncelere dalmış halinden ve dinginliğinden uyandırıp önemsiz konuşmalara ve aptalca lafazanlıklara sürüklüyorlar. Ona kalsa keşke hiçbiri gelmese, sadece Margot gelse, bir saatliğine, birkaç dakika-

lığına, sonra yine onun hayalini kurmak için yalnız kalsa, rahatsız edilmeden, hafif ve yumuşak bulutlar tarafından taşınıyormuşçasına bahtiyar, aşkının avutucu imgelerine kavuşmak üzere büsbütün içine dönerek.

Sırf bu yüzden, bir elin kapı kulpunu tuttuğunu duyduğunda göz kapaklarını indirip uyuyormuş gibi yapıyor. O zaman ziyaretçiler parmak uçlarına basarak dışarıya süzülüyor, oğlan kapı kulpunun usulca kapandığını işitiyor ve hayallerinin ılık akıntısına artık yeniden dalabileceğini, onlar tarafından hafifçe son derece çekici uzaklıklara taşınacağını anlıyor.

Ve bir defasında başına şöyle bir şey geliyor: Margot yanına gelmiş ama çok kısa kalmış, yine de saçlarıyla bahçenin bütün kokusunu beraberinde getirmişti, açmış yaseminlerin boğucu fışkırışı ve gözlerinde ağustos güneşinin sıcak parıltısı. Onun o gün bir daha gelmesini beklemiyordu oğlan. Uzun, aydınlık, tatlı hayallerle parlayan bir öğleden sonra olacaktı, zira onu kimse rahatsız etmeyecekti artık: Öyle ya, hepsi at binmeye gitmişti. Ve kapı tekrar ürkekçe hareket ettiğinde oğlan gözlerini sımsıkı kapatıp uyuyormuş gibi yapıyor. Gelgelelim içeriye giren kişi – oğlan çıt çıkmayan odada açık seçik duyuyor onu – tekrar dışarıya çıkmak yerine onu uyandırmamak için sessizce kapıyı kapatıyor. Ve şimdi neredeyse yere bile değemeyen, özenli adımlarla ona yaklaşıyor. Oğlan, bir giysisinin hafifçe hışırdadığını ve içeriye giren kişinin yatağının kenarına oturduğunu duyuyor. Ve erguvani bir

yanmayla kapalı gözlerinin arasından onun bakışlarının yüzünü yaladığını hissediyor.

Yüreği tedirginlik içinde güm güm atıyor. Margot mu yoksa? Kesin öyle. Hissediyor bunu, yine de gözlerini o anda açmamak ve onun yanında olduğunu sezmek daha tatlı, daha çılgınca ve daha heyecan verici, gizli ve şehvetli bir uyarım. Bakalım ne yapacak? Saniyeler bitmek bilmez gibi geliyor oğlana. Kız sadece onun yüzüne bakıyor, gizli gizli uykusuna kulak kabartıyor ve bu elektrik akımına maruz kalmış gibi oğlanın gözeneklerinden geçip içini gıcıklıyor, korunmasız ve kör bir biçimde kendini onun bakışlarına teslim etmiş olmanın, o anda gözlerini açsa gözlerinin tıpkı Margot'un mantolarından biri gibi ansızın onun sevecenliğine sığınacağını biliyor olmanın huzursuz ama yine de baş döndürücü farkındalığı. Gelgelelim kılını kıpırdatmıyor, daralan göğsünde gittikçe tedirginleşen ve sıklaşan soluklarını salıvermekle yetiniyor ve bekliyor; bekliyor.

Hiçbir şey olmuyor. Sadece kız üstüne biraz daha eğilmiş, bu hafif kokuyu, onun dudaklarından tanıdığı bu hafif leylak kokusunu çehresinde daha yakından hissediyormuş gibi geliyor ona. Ve şimdi kız elini yatağın üstüne koydu ve yatak örtüsünün üstünden kolunu boydan boya okşuyor – oğlanın kanı sıcak bir dalga gibi oradan tüm bedenine hücum ederek yayılıyor – bir mıknatıs gibi hissettiği ve kanını peşi sıra çılgınca hareketlendirerek akıtan, dingin ve son derece temkinli okşayışlar. Bu sessiz seve-

cenlik muhteşem bir duygu yaratıyor, hem baş döndürücü hem kışkırtıcı.

Kızın eli usul usul, neredeyse ritmik bir biçimde kolunda geziniyor hâlâ. İşte oğlan o anda gizlice gözlerini kırpıştırıyor. Önce erguvani kırmızı bir buğu görüyor, tedirgin bir ışık bulutu, sonra gövdesinin üzerinde uzanan karanlık, benekli tavanı algılıyor ve şimdi de çok uzaktan geliyormuş gibi okşayan eli; yoğun bir buğu içinde görüyor onu, sadece aydınlık bir bulut gibi yaklaşan ve sonra tekrar yumuşayan beyaz, ince bir parlaklık. Göz kapaklarındaki aralığı gittikçe genişletiyor. Ve artık onu açık seçik seçiyor, porselen misali beyaz ve parlak parmaklar, onların hafifçe bükülmüş bir biçimde ilerleyip kolunu nasıl okşadığını ve sonra bir süre kararsız kalıp içsel bir canlılıkla yeniden geriye doğru hareket ettiğini görüyor. Duyargalar gibi yanaşıp yeniden geri çekiliyorlar ve oğlan o anda eli adeta kendisine ait canlı bir şey gibi hissediyor, tıpkı giysiye sürtünen bir kedi, içeri çektiği pençeleriyle âşık bir eda içinde mırıldayarak birine yaklaşan minik, beyaz bir kedi gibi ve oğlan onun gözleri ansızın çakmak çakmak parıldamaya başlasa şaşırmazdı. Ve gerçekten: Bu beyaz okşama içinde yanıp sönen bakışlar parlamıyor mu? Hayır: Metal parıltısı bu sadece, altının şavkı. Ama şimdi el yeniden öne doğru hareket ettiğinde oğlan açık seçik görüyor onu, bilezikte titreşerek sallanan madalyon bu, kendini ele veren o gizemli madalyon, sekizgen ve bir peni büyüklüğünde. Kolunu sevgiyle okşayan bu el

Margot'un eli, içinde bu sessiz, beyaz, yüzüksüz, çıplak eli dudaklarına çekip öpme arzusu uyanıyor. Ama tam o esnada kızın soluğunu, Margot'un yüzünü çok yakınında hissediyor ve göz kapaklarına daha fazla baskı yapmayı başaramayıp yüzünü parlatan bahtiyar bir edayla bakışlarını yanı başındaki yüze çeviriyor, korkuyla doğrulup geri çekilen yüze.

İşte o zaman, aşağıya doğru eğilmiş çehrenin gölgeleri yukarıya vurup heyecan içindeki yüz hatlarına aydınlık aktığında tüm organları darbe almış gibi irkilerek Elisabeth'i seçiyor, Margot'ın kız kardeşini, genç, tuhaf Elisabeth'i. Bir rüya mıydı bu? Hayır, oğlan şimdi kıpkırmızı kesilen ve korku içinde gözlerini kaçıran yüze donmuş gibi bakakalıyor: Elisabeth bu. Birden içine düştüğü korkunç yanılgıyı fark ediyor, bakışları hırsla kızın eline iniyor ve gerçekten de madalyon orada işte.

Oğlanın gözlerinin önünde tüller uçuşmaya başlıyor. Baygınlık onu yere fırlattığında hissettiği gibi hissediyor tıpkı, yine de dişlerini sıkıyor, düşüncelerini kaybetmek istemiyor. Her şey şimşek gibi bir saniyenin içine sıkıştırılmış halde gözünün önünden uçup geçiyor; şaşkınlık, Margot'un kibri, Elisabeth'in gülümseyişi, suskun bir el gibi ona dokunan o tuhaf bakış – hayır, hayır, yanılmış olması mümkün değil.

İçinde yavaşça tek bir umut uyanıyor. Gözünü dikip madalyona bakıyor, Margot onu Elisabeth'e hediye etmiştir belki de, bugün veya dün veya daha o zaman.

Gelgelelim Elisabeth onunla konuşmaya başlıyor. Bu yanıp tutuşan düşünme hali yüz hatlarını bozmuş olmalı, çünkü kız ona korkuyla "Ağrın mı var, Bob?" diye soruyor.

Sesleri nasıl da benziyor, diye aklından geçiriyor oğlan. Ve düşünmeden soruya cevap veriyor. "Evet, evet... yani hayır... gayet iyiyim ben!"

Yeniden bir sessizlik oluyor. Oğlanın aklına sıcak bir dalga gibi aynı düşünce geliyor sürekli: Margot madalyonu ona hediye etmiştir belki de. Bunun doğru olamayacağını biliyor ama yine de ona sormak zorunda.

"Bu madalyon da nereden çıktı böyle?"

"Ah, Amerikan cumhuriyetlerinden öyle bir şey işte, hangisinden bilmiyorum. Bir zamanlar Robert Amca getirmişti bunu bize."

"Bize?"

Soluğunu tutuyor. Artık söylemek zorunda.

"Margot'a ve bana. Kitty istememişti. Neden bilmiyorum."

Gözüne nemli bir şey akıyormuş gibi hissediyor oğlan. Elisabeth o anda göz kapaklarına çok yaklaşmış olan, zapt etmeyi başaramadığı ve şimdi çok çok yavaş yanaklarına doğru yuvarlanan gözyaşlarını görmesin diye başını dikkatle yana çeviriyor. Bir şey söylemek istiyor ama sesinin hıçkırığın yükselen baskısı altında değişeceğinden korkuyor. İkisi de susuyor, birbirlerini korkuyla gözetleyerek. Sonra Elisabeth ayağa kalkıyor. "Ben artık gidiyorum,

Bob. Geçmiş olsun." Oğlan gözlerini kapatıyor ve sonra kapı hafifçe gıcırdayarak kapanıyor.

Düşünceler ürküp havalanmış bir güvercin sürüsü gibi uçuşuyor şimdi. Oğlan yanlış anlamanın dehşetini yeni kavrıyor, kendi budalalığı yüzünden duyduğu utanç ve öfke kaplıyor içini, yine de onu hâlâ sevdiğini hissediyor, üstelik artık belki de ulaşılmaza duyulan umutsuz bir özlemle. Elisabeth'e gelince – onun görüntüsünü adeta öfkeyle kendinden uzaklaştırıyor, zira onun kendisine bu bağlılığı ve düşkünlüğü, şimdi de buhar buhar tüten ateşli tutkusu Margot'un tek bir gülümseyişi veya bir defasında hafifçe ona dokunmak isteyen eli kadar etmez. Elisabeth o zaman kendisini ona göstermiş olsaydı onu sevebilirdi, çünkü o anlarda tutkusu henüz çocuksuydu, ne var ki binlerce hayal eşliğinde Margot adı onu hayatından silemeyeceği kadar içine işlemişti artık.

Margot ertesi gün kısa bir süreliğine başucuna geliyor. Oğlanın tüyleri diken diken oluyor ve kızın gözlerine bakmaya cesaret edemiyor. Ona ne söylüyor ki? Sözlerini duyamıyor, şakaklarındaki delice uğultu kızın sesini bastırıyor. Ancak ondan uzaklaştığında bakışları bir kez daha özlemle kızın bedenini kavrıyor. Hissediyor: Onu hiç bu kadar sevmemişti.

Öğleden sonra Elisabeth geliyor. Arada bir oğlanınkilerde gezinen ellerinde hafif bir teklifsizlik var ve sesi çok alçak, biraz puslu. Kendinden veya oğlandan söz etse kendini ele vermekten çekiniyormuş gibi belli belirsiz bir

korkuyla sıradan şeylerden bahsediyor. Onun için ne hissettiğini tam olarak bilmiyor. Kendisine gösterdiği sevgi için içinde kimi zaman merhamet, kimi zaman da minnettarlığa benzer bir şey hissediyor, ama bunu ona söyleyemez. Onu kandırma korkusuyla yüzüne bakmaya bile cesaret edemiyor.

Elisabeth artık her gün geliyor ve daha uzun kalıyor. Sanki aralarındaki sır görünür olduğundan, bilinmezlik de kaybolup gittiğinden bu yana. Bahçenin karanlığındaki o saatlerden söz etmeye asla cesaret edemiyorlar yine de.

Bir defasında Elisabeth yine oğlanın şezlonguna oturuyor. Dışarıda parlak bir güneş var, ağaçların esen tepelerinden gelen yeşil bir yansıma duvarlarda titreşiyor. Kızın saçları böyle anlarda yanan bulutlar gibi alev alev, cildi solgun ve saydam, tüm varlığı ışıl ışıl ve her nedense hafif görünüyor. Bir gölgenin düştüğü yastığından baktığında kızın yüzünü yakınında gülümserken görüyor ama bir o kadar da uzak, çünkü kendisine ulaşamayan ışık onun parlamasına neden oluyor. O anda tüm olan biteni unutuyor oğlan. Ve kız koyu renk helezonlarla daha da derinleşen gözleriyle ona doğru eğildiğinde kolu kızın gövdesini kavrıyor, kız başını iyice ona doğru yaklaştırdığında oğlan onun ince ve nemli dudaklarını öpüyor. Kız tir tir titriyor ama direnmek yerine hüzünlü bir edayla onun saçlarını hafif hafif okşuyor. Ve sonra sesinde sevecen bir hüzünle fısıldıyor: "Sen sadece Margot'u seviyorsun." Bu fedakâr

vurgu, bu teslimiyetçi umutsuzluk oğlanın içine işliyor. Ne var ki o anda yalan söylemeye cesaret edemiyor. Susuyor.

Kız onu bir kez daha çok hafifçe, neredeyse kardeşçe dudaklarından öpüyor, sonra hiçbir şey söylemeden odadan çıkıp gidiyor.

Bu konu hakkında ilk ve son kez konuşmuş oluyorlar. Birkaç gün daha geçiyor, sonra iyileşmekte olan oğlanı sararmış ilk yaprakların yolda birbirlerini kovaladıkları ve erken inen akşamın artık sonbahar melankolisini anımsattığı bahçeye indiriyorlar. Ve yine birkaç gün daha geçiyor, oğlan artık zar zor da olsa bu yıl son kez, o üç ılık yaz gecesine göre sallanan rüzgârda daha yüksek sesle ve daha isteksiz konuşan ağaçların rengârenk örgüsü altında tek başına yürüyebiliyor. Melankolik bir ruh haliyle aynı yere gidiyor. Oraya, ardında çocukluğunun büsbütün belirsiz bir alacakaranlıkta kaldığı, önünde ise yabancı ve tehlikeli başka bir diyar olan, görünmez, karanlık bir duvar çekilmiş gibi geliyor ona.

Akşamleyin herkesle vedalaşıyor, bir ömürlüğüne içine çekmek istercesine Margot'un yüzüne bir kez daha derin derin bakıyor, tedirgin bir edayla elini Elisabeth'in sıcak ve ısrarlı eliyle birleştiriyor, Kitty'e, arkadaşlarına ve ablasına ise şöyle bir bakmakla yetiniyor, ruhu kendisinin bir kızı, başka bir kızın da kendisini sevdiği fikriyle öylesine dolu ki. Son derece solgun ve yüzündeki buruk ifade onu artık bir oğlan çocuğu gibi göstermiyor, ilk kez bir erkek gibi görünüyor.

Ne var ki sonra, atlar eyerlendiğinde Margot'un merdivenlerden çıkmak için kayıtsız bir edayla arkasını döndüğünü, Elisabeth'in gözlerinin ise ansızın nemli bir parlaklıkla dolduğunu ve tırabzana sımsıkı tutunduğunu görüyor, işte o zaman içi bu yeni yaşantıyla öylesine doluyor ki, tıpkı bir çocuk gibi gözyaşlarına boğuluyor.

Sarayın ışıkları gittikçe uzaklaşıyor, karanlık bahçe arabanın kaldırdığı tozun arasında gittikçe küçülüyor, manzara uzaklaştıkça uzaklaşıyor ve en sonunda yaşadığı her şey bakışlarının ardında görünür olmaktan çıkıp sadece bir anı haline geliyor. İki saat süren yolculuk onu en yakın istasyona götürüyor. Ve ertesi gün Londra'ya varmış oluyor.

Birkaç yıl daha – ve o artık bir oğlan çocuğu değildi. O ilk yaşantı içinde capcanlı kalsa da bir süre sonra solup gitmişti. Margot ve Elisabeth evlenmişler, ama o onları bir daha görmek istememişti, zira o anlarla ilgili anıları kimi zaman içini öylesine güçlü bir duyguyla kaplıyordu ki, bu anının gerçekliği karşısında daha sonraki tüm yaşamı ona bir düş ve görüntüden ibaretmiş gibi geliyordu. Sevgiyle ve kadınlarla işi olmayan birisi haline gelmişti; zira hayatının bir anında seviyor ve seviliyor olmak duygusu o kadar dolu dolu bir araya gelmişti ki, erkenden ürkekçe teslim olan, titreyen oğlan çocuğu ellerine düşmüş olan bir şeyi arama özlemi kalmamıştı içinde. Pek suskun oldukları ve bakışları kadınların yüzleri ve gülümseyişlerini soğuk bir edayla şöyle bir süzüp geçtiği için duy-

guları nasır tutmuş gibi görünen şu sessiz sedasız, dürüst İngilizlerden birisi olarak pek çok ülke gezmişti. Öyle ya, onların bakışlarının sürekli takıldığı görüntülerin içlerine işlediği, Meryem Ana resminin karşısındaki sonsuz ışık misali kanlarını kaynattığı kimin aklına gelir ki? Bu arada ben bu hikâyenin bana nasıl geldiğini biliyorum artık. Bugün öğleden sonra karıştırdığım kitabın içinde bir kart vardı, bir dostumun bana Kanada'dan attığı bir kart. Bir zamanlar bir yolculuk esnasında tanıştığım, genellikle uzun akşamlarda sohbet ettiğim ve kimi zaman konuşmalarında gençliğinin bir anında birbirinden ayrılmaz ve gizemli bir biçimde iki kadının uzak boy heykelleri misali bir anı olarak ansızın peyda olup parlayıverdiği genç bir İngiliz. Onunla sohbetlerimizin üstünden uzun, çok uzun bir zaman geçti, ben de o zaman onunla yaptığımız bu konuşmaları çoktan unutmuştum elbette. Ama bugün bu kartı gördüğümde bu anı kendi anılarımla da düşsel bir biçimde birleşerek yeniden canlanıverdi, onun hikâyesini elimden kayıp giden kitapta okumuş veya bir düşte bulmuştum adeta. –

Oda nasıl da kararmış ve sen bu alacakaranlıkta bana ne kadar da uzaksın! Yüzünün olduğunu tahmin ettiğim yerde cılız, aydınlık bir pırıltı görüyorum yalnızca ve gülümsüyor musun yoksa hüzünlü müsün bilmiyorum. Gülümsüyorsan, pek tanımadığım insanlar hakkında tuhaf olaylar uydurduğum, yazgılar hayal ettiğim ve sonra onları bir şey olmamış gibi yeniden yaşamlarına, dün-

yaya geri kaydırıverdiğim içindir. Yoksa aşkın yanından geçip giden ve bu tatlı düş bahçesinde geçirdiği bir saat içinde kendini ebediyen kaybeden bu oğlan yüzünden hüzünlendin mi? Bak, bu hikâyenin kederli ve karanlık olmasını istemedim ben, ansızın aşka düşen bir oğlanın, onun ve bir diğerinin düştüğü aşkın hikâyesini anlatmak istedim sana sadece. Ne var ki akşamları anlatılan hikâyelerin hepsi hüznün sessiz sokağına çıkar. Alacakaranlık, tülleriyle onların üstüne çöker, akşamda sükût eden tüm keder, onları yıldızlardan yoksun bir kubbeyle örter, karanlık damla damla kanlarına akar ve onların taşıdığı tüm aydınlık ve renkli sözler sanki bizim kendi hayatımızdan geliyormuşçasına dopdolu ve ağır bir seda bırakırlar.

Ay Işığı Sokağı, treni kaçırınca kendini küçük bir Fransız liman kentinin karanlık sokaklarında bulan bir gezginin öyküsüdür. Haz ve tehlikenin kol gezdiği bu yabancı yerdeki keşif yolculuğunda tesadüfen girdiği bir mekânda tanıştığı adam ona esrarengiz bir sır verecektir.

Alacakaranlıkta Bir Hikâye'de ise anlatıcı, yalnızlığının tetiklediği gölgelerin arasında eski bir tanıdığının anlattıklarını anımsar. Uzak bir geçmişte genç bir adamın, yüzünü görmediği bir kıza duyduğu ilk aşk ve yaşadığı ilk acı yalnızca anlatıcının değil okuyucunun da yüreğine işleyecek izler bırakır.

Yarattığı karakterlerin iç dünyasına girebilme yeteneği ve psikolojik analizlerindeki olağanüstü başarısı ile dünya çapında büyük bir ilgiyle okunan Stefan Zweig'ın bu hikâyelerini Çağlar Tanyeri'nin özenli çevirisiyle sunuyoruz.

Çağlar Tanyeri (1960, İstanbul): İstanbul Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı'ndan mezun oldu, edebiyatbilim alanında yüksek lisans ve çeviribilim alanında doktora çalışmasını tamamladı. İstanbul Üniversitesi ve Okan Üniversitesi'nde edebiyat, kültür, edebiyat çevirisi ve eleştirisi dersleri verdi.

KDV'den muaftır

ISBN: 978-605-7572-59-2

9 786057 572592